

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУ

ПСИХИАТРИЯ

**(наркология, психотерапия, сексопатология,
медициналық психология,
сот-психиатриялық сараптама,
сот-наркологиялық сараптама)**

мамандығы

12. Лекции по наркологии Н.Н. Иванец. – М, 2000.
13. Шабанов П.Д. Наркомании. – СПб.: Лань, 2001.
14. Психические расстройства и расстройства поведения. (Классификация V МКБ-10, адаптированный для использования в Российской Федерации) /Под ред. Б.А. Казаковцева, В.Б. Голланда. – М.: Минздрав России, 1998 .
15. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Учебное пособие. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
16. Клиническая психология. Под ред. Б.Д. Карвасарского. Национальная медицинская библиотека. – Питер, 2006.

На казахском языке

основная:

1. Ілешева Р.Ғ. Психиатрия: Оқулық. – Алматы, «Білім», 1995.
2. Құдиярова Ғ.М. Психиатрия. Оқулық. – Алматы, 1994.

На английском языке

1. Cecil Textbook of Medicine, 22 nd edition. L.Goldman, D. Ausiello. – Saunders. An Imprint of Elsevier.- 2004. - 2505 p.

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 медицина білімі мен ғылымның инновациялық технологиялар Республикалық орталығы **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ «Психиатрия» мамандығы бойынша 2009 жылғы қосымша білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

8 Список рекомендуемой литературы*

На русском языке

основная:

1. Дмитриева Т.Б., Краснов В.Н., Незнанов Н.Г, Семке В.Я., Тиганов А.С. Психиатрия. Национальное руководство. – М.: Медицина, 2009.
2. Рустанович А.В., Шамрей В.К. Клиническая психиатрия в схемах, таблицах и рисунках. – СПб.: «ЭЛБИ-СПБ», 2006.
3. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. - В 2-х т., /Пер. с англ. – М.: Медицина, 2002.
4. Руководство по психиатрии /Под ред. А.С. Тиганова. - В 2-х т. – М.: Медицина, 1999.
5. Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия и наркология: учебник. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2006.
6. Обухов С.Г. Психиатрия: учебное пособие. /Под ред. Ю.А. Александровского. – М., ГЭОТАР-Медиа., 2007.
7. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.
8. Коркина М.В., Лакошина Н.Д., Личко А.Е., Сергеев И.И. Психиатрия: Учебник. – М.: МЕДпресс-информ, 2004.
9. Тюльпин Ю.Г. Психические расстройства: Учебник. – М.: Медицина, 2002.
10. Александровский Ю.А. Психофармакотерапия. Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений – М.: «Академия», 2005.

дополнительная:

1. Коркина М.В. Практикум по психиатрии. – М.: МЕДпресс-информ, 2009.
2. Руководство по судебной психиатрии. /Под редакцией Т.Б. Дмитриевой, Б.В. Шостаковича, А. А. Ткаченко. – М.: Медицина, 2004.
3. Гудман Р., Скотт С. Детская психиатрия. Триада-Х, 2008.
4. Войтенко Р.М. Социальная психиатрия с основами медико-социальной экспертизы и реабилитологии. Руководство для врачей и психологов. – Фолиант, 2002.
5. Руководство по социальной психиатрии. /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 2001.
6. Кудьярова Г.М., Зальман Г.И Психиатрия для семейных врачей. Учебное пособие. – Алматы, 2000.
7. Общая психопатология (руководство для врачей) Н.Т. Измайловой.
8. Пропедевтика психиатрии. Учебное пособие. В.Л. Гавенко, Г.А. Самардакова, В.И. Коростий и др. /Под ред.проф. В.Л. Гавенко. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2003.
9. Снежневский А.В. Общая психопатология. – М.: Медицина, 2001.
10. Руководство по наркологии /Под ред. Н.Н. Иванца.-В 2-х т.- М.: ИД медпрактика – М, 2002.
11. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. Медицина, 2000.

ях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков, формирование портфолио, подготовка рефератов, структурированных методических разработок, таблиц, схем, алгоритмов диагностики и лечения и т.п., доклада для совместного разбора, участие в совместном научном исследовании, сбор материалов для последующей публикации.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков (ОСКЭ) и государственная аттестация в форме комплексного экзамена, состоящей их 2-х частей: теоретической (тестирование) и практической (пациентах, стандартизированных пациентах).

7 Клиническая база

Стационарные отделения психиатрического, наркологического, психосоматического, терапевтического профиля, организации ПМСП (поликлиники, дневные стационары, СВА, амбулаторные отделения диспансеров, больниц), амбулаторные отделения, отделения функциональной диагностики, клинические лаборатории, приемный покой стационаров, станции скорой психиатрической (наркологической) помощи.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарының үлестірілуі	10
3. Қайта даярлау пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	11
4. Біліктілік арттыру пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны.	37
5. Оқу және оқыту әдістері	40
6. Білімін бағалау	40
7. Клиникалық база	41
8. Ұсынылған әдебиеттер тізімі	42

Осы үлгілік оқу бағдарламаны Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Психиатрия – бұл клиникалық медицинаның бір бөлімі ретіндегі медициналық мамандық. Бұл пән психикалық және мінез-құлық ауытқулардың таралуын, патогенезін, себептерін, емдеу мен алдын алу шараларын зерттейді, сондай-ақ халыққа психиатриялық көмек беруді ұйымдастыруды, пациенттердің профилактикалық, реабилитациялық, әлеуметтік құқықтық қорғалу мәселелерін қарастырады.

2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне сәйкес психикалық ауытқулары бар тұлғаларға медициналық-әлеуметтік көмектер, психикалық бұзылыстардың қазіргі заманғы диагностикасы әлемдік тәжірибеге сай болуы қажет.

Соңғы онжылдықта психикалық бұзылыстарды диагностикалау сенімділігі айтарлықтай артып, клиникалық бағалау әдістерін стандартизациялауда бірқатар жетістіктер байқалауда. Психикалық бұзылыстарды концептуальдық тұрғыдан екіжақты симптомдық және нозологиялық бағалау, психиатрияда диагностиканың ғылыми және тәжірибелік сұрақтарын барынша нәтижелі шешетіндігін тәжірибелер көрсетуде. Бұл мәселеде отандық психиатрия жағдайына бейімделген шет елдердің клиникалық басшылығын пайдаланған жөн. Бұл пәннің маңызын психикалық бұзылыстардың шектен тыс кең таралуынан, оның ішкі мүшелер қызметін бұзумен тығыз байланыстығы және көптеген соматикалық, неврологиялық ауруларды (жасырын депрессия, ипохондрия, истериялық конверсия, сенестопатия және т.б.) коздыруға қабілеттілігінен айқындалады. Психикалық бұзылыстардың бірінші, екінші және үшінші профилактикалық мүмкін болар жолдарын түсіну үшін «эндогендік», «экзогендік», «психогендік» ұғымдарын, сондай-ақ психикалық бұзылыстар ағымдарының типтерін: прогрессивтік, кезеңдік, регрессивтік, толқын тәрізді және психопатологиялық регистрлер: невротикалық, психикалық, органикалық түсініктерін қарастыру керек.

Барлық психикалық аурулар, оның ішінде, психикалық бұзылыстар арнайы сипаттамалармен қатар, психикалық ауытқу деңгейлеріне ие. Негізгі нозологиялық бірлікті зерттеу тек белгілі симптомдардың сипаттамасын ғана емес, сонымен қатар, ауру ағымының ерекшеліктерін, мүмкін болатын нәтиженің әртүрлілігін, сауығу жағдайын қамтуы тиіс.

Барлық дәрігерлердің міндеті болып табылатын ургенттік жағдайдағы маман тактикасын талқылауға ерекше көңіл бөлу қажет. Сонымен қатар, психологиялық белсенді заттарды теріс пайдалану феноменін зерттеуді басты назарға алған жөн, себебі, бұл бұзылыс саны соңғы жылдары арта түсуде. Дәрігердің қате тактикасынан науқастарда дәріге тәуелділік қалыптасуы мүмкін екендігін естен шығармаған дұрыс.

Бүгінгі күннің психиатриясы медицинаның гуманды және жанашырлық аспектілерін айрықша көрсете білуі қажет. Сондай-ақ, психиатрияның дәрігерлер дүниетанымын қалыптастырудағы үлкен тәрбиелік маңызы бар екендігін ұмытпағанымыз жөн. Психикалық патологияны түсіне білу өзгелердің көзқарасына

4.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
1	Курация психически больных с обоснованием диагноза.
2	Оценка и анализ качества ведения медицинской документации в психиатрической клинике.
3	Интерпретация и анализ результатов клинических и параклинических исследований (ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ и др.).
4	Оформление направления и актов освидетельствования для медико-социальной, военной, судебной экспертиз.
5	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
6	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
7	Разработка учебных протоколов диагностики и алгоритмов лечения психических заболеваний и индивидуальных программ медико-социальной реабилитации.
8	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции, разборы.
9	Составление заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера.
10	Составление направления, заключения, актов СПЭ, МСЭ, ВВЭ.
11	Консультирование в кабинете кризисного центра.
12	Дежурства в психиатрических отделениях различного профиля.
13	Дежурства в приемном покое качестве помощника врача.
14	Дежурства в специализированной бригаде скорой помощи качестве помощника врача.
15	Работа в библиотеке, Интернете.

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, устные сообщения на семинарах, практических занятиях, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа слушателя (СРС): курация больных в стационаре, дневном стационаре, на амбулаторном приеме, работа в различных подразделени-

		и профилактике осложнений. Реабилитационные мероприятия. Показания к госпитализации. Юридические и этические аспекты.
6	Современная психофармакотерапия резистентных форм при шизофрении и других бредовых, аффективных, психосоматических расстройств с позиции доказательной медицины	Современная классификация психотропных средств. Основные лекарственные средства, используемые в психиатрии. Психотропные препараты нового поколения (атипичные нейролептики, антидепрессанты группы СИОЗСН), успехи и достижения в терапии резистентных форм при шизофрении и других бредовых, аффективных, психосоматических расстройств с позиции доказательной медицины. Проблемы и пути преодоления терапевтической резистентности. Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование. Совместимость препаратов разных групп при лечении психических расстройств. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. полипрагмазии, комплайнса. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами.
7	Клиника, диагностика и лечение ларвированных депрессий, панических атак и соматоформных расстройств с позиции доказательной медицины	Эпидемиология. Клинические аспекты. Алгоритм ранней диагностики и дифференциальной диагностики ларвированных депрессий панических атак и соматоформных расстройств. Проблемы клинического патоморфоза. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и современная терапия согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях.
8	Новые подходы в гериатрической психиатрии	Эпидемиология. Клинические, медико-социальные аспекты. Трудности диагностики, дифференциальной диагностики. Современные подходы к психофармакотерапии в гериатрической практике. Профилактика, охрана психического здоровья пожилых лиц. Медико-социальная, юридическая помощь. Реабилитация.

шыдамдылық танытуға үйретеді, айықпас дерті бар науқастармен қарым-қатынаста ізгілікті болуға тәрбиелейді, ал емдеу мен оңалтудың заманауи мүмкіндіктерін меңгеру науқастардың өз болашағына орынсыз шүбәлануды жеңуге көмектесіп, аурумен қарқынды күресуге бағыттайды.

Пәннің мақсаты: қазіргі заманғы емдеу-диагностикалық және фармацевтикалық технологиялар жетістіктеріне сәйкес психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар адамдарға білікті мамандандырылған медициналық және әлеуметтік көмек көрсетуге қабілетті дәрігер-психиатрлардың білімін, іскерлігін, дағдыларын кеңейту, тереңдету, жетілдіру.

Пәннің міндеттері:

- тыңдаушыларға арналған мемлекеттік білім беру стандартының талаптарына сәйкес дәрігер-психиатрлардың білімін, іскерлігін, дағдыларын және кәсіби құзіреттілігін қалыптастыру;
- дәлелді медицинаның негізгі қағидаларына сүйене отырып кәсіби шешім қабылдауды үйрету;
- медицинаның ғылыми жетістіктерін қолдана білу қабілетін қалыптастыру, заманауи емдеу-диагностикалық және фармацевтикалық технологияларды кәсіби қызметтеріне енгізу;
- психикалық бұзылыстары бар пациенттерге әлеуметтік-құқықтық көмек беруді, алдын алу әдістері мен ұйымдастыру формаларын жақсарту;
- емдік-профилактикалық мекемелер мен кабинеттердің қызметтерін сапалық-сандық көрсеткіштерін, халық денсаулығын ғылыми және статистикалық сараптау дағдыларын жетілдіру;
- мамандардың клиникалық ойлау қабілетін дамыту;
- үздіксіз кәсіби білім алу мен өзінің білімі мен дағдыларын жетілдіру қажеттілігін дамыту.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Тыңдарман:

- психиатриялық көмекті ұйымдастырудың жалпы принциптері, республикадағы психоневрологиялық диспансерлердің, психиатриялық стационарлардың, жедел психиатриялық көмектің жұмыстарын;
- психиатрия пәні мен міндеттері, психикалық аурулардың туындауының нозологиялық және симптомдық тұжырымдамасы, психикалық, әлеуметтік, биологиялық арақатынасын;
- психикалық бұзылыстардың клиникалық сипаты, олардың этиологиясы,
- патогенезі, диагностикалық критерийлері, саралау диагностикасын;
- психикалық ауруларды анықтау мен диагностикалауда қолданылатын аспаптық және зертханалық инновациялық әдістер (КТ, ЯМРТ, ЭЭГ, РЭГ, ЭХО-ЭГ, ангиография, т.б.) эксперименттік-психологиялық әдістерін;

- психиатриялық куәландыру, психиатриялық мекемеге жоспарлы, шұғыл, еріксіз госпитализациялаудың, психикасы бұзылған науқастарды диспансеризациялау тәртібін;
- ауруханадан тыс және стационарлық наркологиялық көмекті ұйымдастыру принциптерін;
- инъекциялы есірткіні қолданатындардағы (ИЕК), басқа да қауқарсыз топтардағы АҚТҚ/ЖҚТБ, ИЕК АҚТҚ инфекцияланғандардың, АҚТҚ өмір сүретіндердің, есірткіқұмарлықтың алдын алу стандарттарын;
- толықтырғыш терапия (опиато-толықтырғыш терапия (ОТТ), есірткіні қолданудан болатын зияндылықты төмендету принциптерін;
- сексопатологиялық көмек көрсету принциптері, сексопатологиядағы негізгі ұғымдарын;
- ҚР бекіткен құқықтық нормаларға сай сот-психиатриялық, сот-наркологиялық сараптаманы ұйымдастыру, тағайындау мен өткізу тәртібі, негізгі ұғымдарды;
- сот психиатриясы мен наркологияның құқықтық мәселелері, сараптамашының құқығы мен міндеттері, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсінік, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсінік, қамқоршылықты тағайындау; сотталғандарды тексеру; жәбірленуші мен куәгерлерді тексеруді;
- күштеп емдеудің түрлері мен ұйымдастырылуы; әлеуметтік қауіпті науқастарды динамикалы бақылауды;
- психикасы бұзылған науқастарды емдеу принциптерін (қазіргі психофармакология, ургентті психиатриялық көмек, қозғыштықпен күрес, интенсивті терапия ұйымдастыру);
- психиатрия мен наркологиядағы алдын алу мен әлеуметтік-медициналық реабилитация әдістерін **білу керек.**

Тындарман:

- диагностика хаттамасына сай психиатриялық пациентке жалпы және арнайы тексеруді тағайындау және нәтижелерін сараптауды;
- клиникалық диагнозды негіздеу, емдеудің клиникалық хаттамасына сай психикалық және қосарлас соматикалық бұзылыстарға адекватты терапия тағайындауды;
- психиатрия саласындағы нормативті-құқықтық және заңнамалық мәселелерде, есепке алу-есеп беру құжаттар жіргізуде, халықа денсаулығын статистикалық талдауда білікті болуды;
- медициналық қызмет туралы, зияндылықты төмендету бағдарламасы, білім беру бағдарламасы, оның ішінде есірткі тұтынушыларға, АҚТҚ-инфекцияланғандар ИНТ, ЖҚТБ-мен ауыратындарға, АҚТҚ-мен өмір сүретіндерге арналған БАО туралы атаулы ақпараттар беруді;
- еркінділік пен құпиялылықты сақтай отырып тест, психо-әлеуметтік консультация өткізуді, оның ішінде есірткі тұтынушыларды бас бостандығынан айыру

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
1	Современная семиотика психических расстройств	Новые концептуальные подходы. Нозологическая специфичность симптомов и синдромов, их патофизиологические механизмы, клиническое значение. Статика и динамика психопатологических синдромов ее влияние на формирование, развитие и усложнение клиники психических расстройств. Клинические проявления, типичные, атипичные варианты. Патоморфоз. Роль синдрома в планировании лечебных мероприятий и установлении прогноза эндогенных, экзогенных (в том числе соматогенных) и психогенных психических расстройств.
2	Инновационные методы инструментальных и лабораторных исследований в психиатрии	Значения современных нейрофизиологических, биохимических, иммунологических и .. инновационных технологии их клиническое значение. Правила назначения и оптимального выбора, показания, противопоказания к их проведению, наиболее значимые показатели с позиции доказательной медицины.
3	Перспективы развития психотерапевтической помощи населению РК. Психотерапия пограничных состояний	Пути совершенствования организации и приближения психотерапевтической помощи населению РК. Традиционные подходы применения психотерапии, их цели, задачи и различия. Отечественный и зарубежный опыт. Методы общей и специальной психотерапии. Классификация. Цели и задачи. Показания, противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов в лечении пограничных состояний, их эффективность.
4	Ургентная психиатрия на догоспитальном и госпитальном этапах. Новые подходы	Клинические аспекты. Алгоритм ранней диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний. Кризисные вмешательства. Тактика ведения при купировании и профилактике осложнений. Реабилитационные мероприятия. Показания к госпитализации.
5	Вопросы ранней диагностики и неотложной помощи при суицидах	Эпидемиология. Современное состояние в РК. Социологические, психологические, физиологические факторы суицидов. Клинические и возрастные аспекты. Вопросы ранней диагностики, клинической оценки, меры предотвращения. Кризисные вмешательства. Тактика ведения при купировании

5	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения наркологических заболеваний, индивидуальных программ медико-социальной реабилитации пациентов.
6	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
7	Оформление направления и актов медицинского освидетельствования, экспертного заключения для медико-социальной, военной, судебно-наркологической экспертизы.
8	Составление заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции, разборы.
10	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
11	Дежурства в отделении, приемном покое.
12	Дежурства в специализированной бригаде скорой наркологической помощи качестве помощника врача.
13	Работа в библиотеке, Интернете.

4 Примерный тематический план и содержание дисциплин повышения квалификации Актуальные проблемы психиатрии

4.1 Примерный тематический план лекций

	Тематика
1	Актуальные вопросы доказательной медицины в психиатрии.
2	Инновационные технологии в психиатрии.
3	Актуальные вопросы суицидологии и ургентной психиатрии на догоспитальном и госпитальном этапе.
4	Современные тенденции развития психофармакотерапии психических и поведенческих расстройств с позиции доказательной медицины.
5	Опыт и успехи современной психофармакотерапии в геронтопсихиатрии.
6	Современные достижения и успехи психофармакотерапии тревожно-депрессивных и других аффективных, психосоматических, инсомнических расстройств в амбулаторных условиях с позиции доказательной медицины.
7	Актуальные вопросы судебной психиатрии.
8	Актуальные вопросы современных медико-социальных реабилитационных программ.

- орындарында, АҚТҚ-инфекцияланғандар ИНТ, ЖҚТБ-мен ауыратындарға,
- АҚТҚ-мен өмір сүретіндерге **үйреніп алуы қажет.**

Тыңдарман:

- психикалық жағдайдың синдромды жіктемесін;
- параклиникалық және клиникалық зерттеулер нәтижесін талдау және саралау;
- соңғы клиникалық диагноздың негіздемесімен сараланған диагностика өткізуді;
- пациенттің психикалық жағдайының ерекшеліктерімен сәйкес адекватты ем тағайындауды;
- әлеуметтік қауіпті және қозу жағдайындағы науқастарды бақылауды, тасымалдауды, ұстау мен қадағалауды ұйымдастыруды;
- МӘСК, СПЭК, әскери-психиатриялық сараптама қорытындысын құруды;
- психиатрия мен наркологияда өміріне қауіп төнген жағдайда диагностикалау мен шұғыл жәрдем көрсетуді;
- психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар науқастарды динамикалық және белсенді динамикалық бақылауды;
- медициналық айла-шарғылар: инъекцияның барлық түрлері, психикасы бұзылған науқастарды жасанды жолмен тамақтандыруды;
- медициналық психиатриялық (ауыру тарихы, амбулаториялық карталар, т.б.) және амбулаториялық (МСЭ, СПЭ жолдамалары) құжаттаманың жүргізілуді;
- науқастар және олардың туыстарымен психотерапиялық сұхбат жүргізуді;
- Есі дұрыстығына күмән туған жағдайда күдікті мен сотталушыға қорытынды құруды;
- Заңмен қарастырылған медициналық сипаттағы күштеу шараларын қолданудың қажеттілігі туралы қорытынды жасауды;
- Жәбірленуші мен куәгердің психикалық жағдайын анықтау мен қорытынды жасауды;
- токсикологиялық, ферментативтік және басқа да наркотикалық сараптамалар нәтижелерін бағалауды;
- Медициналық мекемелерде, тергеу изоляторында, сотта, тергеушінің кабинетінде СНЭ өткізуді;
- Сот наркологиясы мен психиатрия мәселелері бойынша сот және тергеу органдары қызметкерлеріне консультация беруді;
- Сот наркологиясы мен психиатриясы бойынша есеп құрастыру және психиатриялық, наркологиялық мекемелер қызметтерін статистикалық талдауды **машықтану қажет.**

2 Пән сағаттарының үлестірілуі

Психиатриялық бейін мамандықтары бойынша білімі мен жұмыс өтіл бар мамандарды қайта даярлау

Пән	Аудиториялық сағат			ТӨЖ
	Барлығы	Дәріс	Практикалық сабақ	
Стационардағы психиатрия	216	36	180	108
Амбулатория-емханалық психиатрия	36	6	30	18
Наркология	72	12	60	36
Жалпы сағат саны	324	54	270	162

Психиатриялық емес бейін мамандықтары бойынша білімі мен жұмыс өтіл бар мамандарды қайта даярлау

Пән	Аудиториялық сағат			ТӨЖ
	Барлығы	Дәріс	Практикалық сабақ	
Стационардағы психиатрия	360	60	300	108
Амбулатория-емханалық психиатрия	36	6	30	18
Наркология	108	18	90	54
Жалпы сағат саны	504	84	420	252

«Психиатрия» мамандығы бойынша біліктілік арттыру

Тақырыбы	Аудиториялық сағат			ТӨЖ
	Барлығы	Дәріс	Практикалық сабақ	
Психиатрияның өзекті мәселелері	72	12	60	36

11	Составлять заключения о психическом состоянии свидетеля или потерпевшего, истцов, ответчиков.
12	Участие в проведении СПЭ в медицинских учреждениях, следственных изоляторах, в суде, в кабинете следователя.
13	Проведение консультации работников судебных и следственных органов по вопросам судебной психиатрии.
14	Составлять отчеты по судебной психиатрии.
15	Дежурства в отделениях различного профиля.
16	Дежурства в приемном покое качестве помощника врача.
17	Дежурства в специализированной бригаде скорой помощи качестве помощника врача.
18	Работа в библиотеке, Интернете.
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Работа в кабинете ВКК по экспертизе временной и стойкой нетрудоспособности.
2	Работа в дневном стационаре.
3	Консультирование в кабинете кризисного центра, на амбулаторном приеме.
4	Разработка учебных протоколов диагностики и алгоритмов лечения психических заболеваний и индивидуальных программ медико-социальной реабилитации.
5	Оформление медицинской документации (заключения ВКК, актов, направлений психиатрических экспертиз и др.).
6	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции, разборы.
7	Работа по формированию программ по охране психического здоровья, ЗОЖ.
8	Составление заключения амбулаторных СПЭ, СНЭ. МСЭ.
9	Участие в консилиумах и консультациях при сложных амбулаторных диагностических случаях.
10	Работа в библиотеке, Интернете.
Наркология	
1	Курация наркологических больных.
2	Ведение медицинской документации в наркологии.
3	Интерпретация и анализ результатов клинических и параклинических исследований у наркологических больных (ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ, ЭПО).
4	Интерпретация и анализ результатов токсикологических, ферментативных и других видов тестов, пробы Рапопорта, Мохова-Шинкаренко, показаний электронных приборов выявления наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма.

	<p>Министра обороны РК о годности к несению военной службы. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования СНЭ. Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-наркологической экспертизы и принудительного лечения. Уголовная ответственность наркологических больных за совершение противоправных действий в связи с незаконным оборотом наркотических средств. Медицинские меры по профилактике общественно-опасных действий. Критерии вменяемости и невменяемости. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опекунство, показания для наложения опеки.</p>
--	---

3.3 Примерный план самостоятельной работы слушателя (СРС)

№	Содержание СРС
Психиатрия в стационаре – 1,2	
1	Курация психически больных с обоснованием диагноза.
2	Оценка и анализ качества ведения медицинской документации в психиатрической клинике.
3	Интерпретация и анализ результатов клинических и параклинических исследований (ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ и др.).
4	Оформление направления и актов освидетельствования для медико-социальной, военной, судебной экспертиз.
5	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
6	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
7	Разработка учебных протоколов диагностики и алгоритмов лечения психических заболеваний и индивидуальных программ медико-социальной реабилитации.
8	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции, разборы.
9	Составление заключения на подозреваемого, подсудимого в тех случаях, когда возникает сомнение по поводу их вменяемости.
10	Составление заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера.

3 Қайта даярлау пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспары үлгісі

№	Тақырыбы
Стационардағы психиатрия	
1	Қазіргі психиатрияның өзекті мәселелері, МКБ-10 қарауына сай психикалық бұзылыстарды диагностикалауға концептуальдық көзқарас.
2	Психикалық бұзылыстардың заманауи семиотикасы және психиатриядағы зерттеу әдістері. Психиатриялық зерттеулердің жүйелілік, мультипәндік көзқарас перспективалары.
3	Клиникалық психопатологияның өзекті мәселелері.
4	Психиатрияда зертханалық және аспаптық зерттеулердің инновациялық технологиялары.
5	Емдеу хаттамасына сай психикалық аурулар фармакотерапиясының өзекті мәселелері.
6	Ургетті психиатрияның өзекті мәселелері, превентивті профилактика, диагностика, шұғыл көмек.
7	Стационар жағдайындағы дәлелді медицинада органикалық, симптоматикалық және психикалық бұзылыстарды емдеу және диагностикалаудың өзекті мәселелері.
8	Стационар жағдайындағы дәлелді медицинада шизофрения, шизотиптік және сандырақтау бұзылыстарын емдеу мен диагностикалаудың өзекті мәселелері.
9	Шекаралық психиатрияның өзекті мәселелері, соңғы жетістіктері.
10	Стационар жағдайындағы дәлелді медицинада психикалық белсенді заттарды пайдаланудан болатын бұзылыстардың өзекті мәселелері мен соңғы жетістіктері.
11	ҚР халқына стационарлық психиатриялық көмекті ұйымдастыру, дамыту, және жетілдірудің заманауи жолдары.
12	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстарының таралуы, патогенезі және этиологиясы туралы қазіргі түсініктер.
13	Психиатриядағы дәлелді медицинаның өзекті мәселелері.
14	Стационардағы сот-психиатриялық, әскери-дәрігерлік, медициналық-әлеуметтік сараптаманың өзекті мәселелері.
15	Балалар және жасөспірімдер психиатриясының өзекті мәселелері, соңғы жетістіктері.
16	Геронтологиялық психиатрияның өзекті мәселелері, соңғы жетістіктері.

17	Психиатрияның өзекті мәселелері, соңғы жетістіктері.
18	Превентивтік психиатрияның өзекті мәселелері, соңғы жетістіктері.
Амбулатория-емханалық психиатрия	
1	ҚР-дағы амбулаториялық-емханалық психиатрия қызметтерінің ұйымдастыру, дамыту және жетілдірудің заманауи жолдары.
2	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар адамдарды диспансеризациялауды ұйымдастырудың негізгі мәселелері, оны тағайындау және консультативтік, диспансерлік есеп тобында бақылауды тоқтату ережесі.
3	Амбулаториялық жағдайда хаттамаға сай психикалық, мінез-құлықтық бұзылыстары бар адамдарды емдеу мен диагностика алгоритмін құру принциптері.
4	Психиатрияда госпитальдық кезеңге дейінгі ургентті жағдайлардың өзекті мәселелері. Амбулаторияда шұғыл жағдайлар кезіндегі реанимациялық іс шаралар.
5	Амбулаториялық психиатриялық сараптаманың өзекті мәселелері: еңбек, сот-психиатриялық, әскери.
Наркология	
1	Наркологияның өзекті мәселелері. ҚР-да тәуелділік мәселелерінің қазіргі жай-күйі. Эпидемиология.
2	ҚР халықтарына наркологиялық көмектерді ұйымдастыру мен дамытудың аспектілерінің өзекті мәселелері. Қазіргі кездегі ҚР-ның есірткіге қарсы саясаты. Отандық және шет ел тәжірибелері.
3	Наркологиялық аурулар этиологиясы мен патогенезінің қазіргі концепциялары.
4	Наркологиялық ауруларды емдеудің қазіргі концепциялары.
5	Наркологиядағы шұғыл жағдайлардың өзекті мәселелері. Емханалар мен стационардағы шұғыл жағдайлар кезіндегі реанимациялық іс шаралар.
6	Тәуелділік ауруларының алдын алудағы өзекті мәселелер. Профилактикалардың қазіргі концептуальдық модельдері.
7	Наркологиялық сараптамалардың ұйымдастырушылық-құқықтық мәселелері: сот-наркологиялық, әскери-дәрігерлік, медициналық-әлеуметтік.
8	Наркологиялық ауруларды диспансеризациялауды ұйымдастырудың өзекті мәселелері.

14	Профилактика и медико-социальная реабилитация болезней зависимости. Организация медицинской, социально-правовой помощи наркологическим больным в местах лишения свободы	Принципы и этапы психопрофилактики и реабилитации в наркологии. Стратегии профилактических мероприятий. Виды профилактики по ВОЗ (первичная, вторичная, третичная), задачи и технологии профилактики. Организационные основы, принципы разработки. Диагностика групп риска. Медико-генетическое консультирование как предмет первичной профилактики болезней зависимости. Профилактика алкогольного синдрома плода. Стандарты профилактики наркомании, ВИЧ/СПИД у потребителей инъекционных наркотиков (ПИН), других уязвимых групп, ВИЧ-инфицированных ПИН. Разработка реабилитационных программ при различных наркологических заболеваниях. Понятие, задачи неабиляции. Анализ эпидемиологических показателей для оценки эффективности профилактических мероприятий. Принципы организации медико-социальной и правовой помощи больным наркозависимостью пребывающих в местах лишения свободы: наркопотребителям, ВИЧ-инфицированным, потребителям инъекционных наркотиков (ПИН), больным СПИД, ЛЖВИЧ (лица, живущие с ВИЧ).
15	Организация и проведение медико-социальной, военно-врачебной, судебно-психиатрической экспертизы в наркологии	Предмет, задачи и организация проведения медико-социальной, военно-врачебной, судебно-психиатрической экспертизы в наркологии. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при наркологических заболеваниях. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Критерии временной и стойкой нетрудоспособности при наркологических заболеваниях. Условия установления инвалидности, организация работы специализированной МСЭК, порядок направления и освидетельствования. Клинические критерии определения степени снижения трудоспособности (групп инвалидности). Оценка состояния здоровья, нарушений функций, вида и степени ограничения жизнедеятельности при наркологических заболеваниях. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации. Организация проведения военно-врачебной наркологической экспертизы, основные положения приказа

		методы детоксикации. Значение применения современных психотропных препаратов нового поколения: атипичных нейролептиков, антидепрессантов группы СИОЗСН в терапии наркологических заболеваний. Противорецидивная поддерживающая терапия в наркологии (специфическая патогенетическая, неспецифическая). Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Лекарственные средства, вызывающие зависимость. Стандартизированные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами.
12	Неотложная помощь в наркологии	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в наркологии. Основные клинические группы неотложных состояний в наркологии: экзогенная интоксикация (передозировка) ПАВ, тяжелый абстинентный синдром, тяжелый делирий, осложняющие абстинентный синдром, псевдоабстинентный синдром, нейролептический синдром, судорожные состояния и др. Диагностические критерии. Постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий (дезинтоксикация, экстракорпоральная детоксикация, инфузионная терапия, симптоматическая терапия, терапия специфическими антагонистами опиатных рецепторов). Тактика ведения при купировании и профилактике осложнений.
13	Принудительное лечение больных алкоголизмом и наркоманиями	Нормативные акты, регулирующие принудительное лечение при наркологических заболеваниях. Показания, порядок назначения и применения, принудительных мер медицинского характера при алкоголизме и наркоманиях. Условия продления и прекращения. Тактика ведения и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Реабилитация, реадaptация. Прогноз.

3.2 Семинар және тәжірибелік сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Стационардағы психиатрия		
1	Қазіргі клиникалық психиатрия	Қазіргі клиникалық психиатрия пәні мен міндетті. Теориялық-әдіснамалық мәселелері, пәнаралық байланыс. Теориялық интеграция қағидалары. Психиатриялық зерттеудегі жүйелілік тәсілдің болжамдары. Психиатрияның қазіргі бағыттары мен бөлімдері. Психикалық аурулар патогенезі мен этиологиясындағы соңғы жетістіктер. Қоздырушы, детерминдеуші факторлардың мәні, тұлғаның дизонтогенез және преморбидтік ерекшеліктері. Жасерекшелік, сындарлы кезеңдер, қауіпті факторлар.
2	Психикалық бұзылыстардың семиотикасы	Нозологиялық және синдромалық қағидалар. Симптомдардың нозологиялық ерекшелігі, олардың патофизиологиялық механизмдері, клиникалық мәні. Психопатологиялық синдромдар статикасы мен динамикасы және оның психикалық бұзылыс клиникасына әсері. Психикалық бұзылыс деңгейлері (рангтері), өнімді және негативті симптоматика. Органикалық және функционалдық психикалық бұзылыстар. Болжам жасау мен емдік шараларды жоспарлаудағы синдроманың рөлі. Эндогендік, экзогендік (соматогендік) және психогендік психикалық бұзылыстар. Ауру (процесс), психиатриядағы патологиялық даму мен соңғы салдары (дефект). Психикалық аурулар ағымының нұсқалары мен заңдылықтары: үздіксіз, прогрессивтік, регрессивтік, рекурренттік, фазалық, ұстамалы тәрізді, толқын тәрізді.
3	Клиникалық психопатология	Психикалық қызмет пен психопатологиялық симптоматикалардың құрылымы. Клиникалық белгілері мен жіктелулері. Сананың бұзылыстары және пароксизмальдық құбылыс, түйсік, қабылдау, ойлау, зейін, ес және интеллект бұзылыстары (деменция, ақыл-естің төмендеуі). Аффект, қозғалыс, ерік және сенсорлық бұзылыстар. Физиологиялық қызмет бұзылыстары мен соматикалық бұзылыстар психикалық патология көрінісі ретінде. Прогрессивтік психикалық аурулар кезіндегі патологияның дамуы мен тұлғалық өзгерістер. Сының бұзылуы.

		Жалпыпатологиялық және нозологиялық заңдылықтар, клиникалық мәні. Олардың диагностикалық мәні мен әр жас кезеңдеріндегі және түрлі психикалық аурулардағы өзгешеліктері. Психикалық және мінез-құлықтық бұзылыстары бар адамдардың әлеуметтік-қауіпті қылықтары.
4	Органикалық, симптоматикалық психикалық бұзылыстар (психоорганикалық синдром, деменция, делирий, амнезия және т.б. таным процестерінің бұзылыстары)	Психоорганикалық синдром диагностикасы мен сараланған диагностикасы, оның негізгі нұсқалары, органикалық, экзогенді-органикалық және самотогендік аурулар, кәрілік психоздары, жарақат, интоксикация, радиация, инфекция, қатерлі ісік, қан тамыр бұзылыстарының кері әсері, деменция, делирия, амнезия және т.б. таным процестерінің бұзылыстары. Түрлі кезеңдердегі клиникалық белгілері мен ағымының заңдылықтары. Диагноз қоюда арнайы тексеру әдістерінің маңызы. Бонгеффердің «экзогендік реакция типтері» түсінігі. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оналту шаралары, болжам жасау. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
5	Психикалық белсенді заттарды артық пайдаланудан болған психикалық және мінез-құлық бұзылыстары	Психикалық белсенді заттарды артық пайдаланудан болған психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі негізгі наркологиялық синдромдардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Эндогендік психоздар және психобелсенді заттектерге тәуелділік. Патологиялық маскүнемдік, қоғамдық-қауіпті шаралар диагностикасы мен профилактикасы және сот-психиатриялық бағалау. Симптоматикалық алкогольизм, коморбидтік психикалық патология. Дипсомания. Маскүнемдік психоздары (металкогольдік). Клиникалық түрлері, кезеңдері. Нашақорлықтың негізгі түрлері, токсикомания. Есірткі және токсикаманиялық заттектерден болатын психоздар. Эндогендік психоздардан ерекшеліктері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Психопрофилактика. Болжам жасау. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.

		профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Медико-социальные последствия. Роль семьи, общественных и медицинских организаций в профилактике токсикоманий и реабилитации больных. Прогноз. Экспертиза. Показания к госпитализации и принудительному лечению.
9	Клинико-диагностическое значение инструментально-лабораторных методов исследований при различных наркологических заболеваниях. Инновационные технологии диагностики в наркологии	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, ликвора. Значение исследования активности гамма-глутамилтрансферазы, оценка среднего корпускулярного объема эритроцитов, содержание фермента аспаратаминотрансферазы, иммуноферментного анализа определения уровня антител к опиоидам и др. Химико-токсикологические, химические, иммунологические, экспресс-тесты выявления наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма, ногтях, волосах, проба Рапопорта, Мохова-Шинкаренко, электронные приборы. Значение электроэнцефалографии, компьютерной томографии и ядерно-магнитного резонанса и др. методов. Правила назначения и оптимального выбора, показания, противопоказания к проведению, наиболее значимые показатели. Инновационные технологии диагностики в наркологии.
10	Медицинское освидетельствование установления факта употребления психоактивных веществ (ПАВ)	Показания к назначению. Цели, задачи. Порядок направления и проведения медицинского освидетельствования. Нормативные акты, регламентирующие порядок проведения. Правила составления протокола медицинского освидетельствования и заключения.
11	Современные подходы к терапии наркологических заболеваний с точки зрения доказательной медицины	Основные принципы терапии наркологических заболеваний. Типы, методы, средства, мишени терапевтического воздействия. Психофармакотерапия, психотерапия и социотерапия наркологических больных. Этапы лечения и дифференцированные подходы к терапии наркологических больных. Купирующая, поддерживающая и корригирующая терапия. Интенсивные методы терапии абстинентного синдрома: ультрабыстрой детоксикации, экстрокорпоральные

		первитина), галлюциногенами. Биологические, личностно-психологические, социальные факторы формирования наркомании. Особенности клинических проявлений синдрома острой и хронической интоксикации, психозов вызванных наркотическими веществами. Клинические стадии. Абстинентный, постабстинентный синдром: варианты, степень выраженности. Критерии диагностики. Закономерности и типы течения. Передозировка наркотическими веществами, неотложная помощь. Полинаркомании, осложненные наркомании. Современные методы диагностики наркотического опьянения и синдрома зависимости. Сравнительно-возрастные особенности. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Медико-социальные последствия. Роль семьи, общественных и медицинских организаций в профилактике наркоманий и реабилитации больных. Прогноз. Экспертиза. Показания к госпитализации и принудительному лечению.
8	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением веществ, не внесенных в список наркотиков. (Токсикомании)	Диагностика и дифференциальная диагностика токсикомании. Медицинские критерии отличия наркотических и токсикоманических веществ. Клинические формы, классификация зависимости от седативно-снотворных средств (транквилизаторы бензодиазепинового ряда, барбитураты ненаркотического ряда), холинолитических средств, антигистаминовых средств, стимуляторов, летучих органических растворителей, никотина. Биологические, личностно-психологические, социальные факторы формирования токсикомании. Особенности клинических проявлений синдрома острой и хронической интоксикации, психозов, вызванных токсикоманическими веществами. Клинические стадии. Абстинентный, постабстинентный синдром: варианты, степень выраженности. Критерии диагностики. Закономерности и типы течения. Передозировка токсикоманическими веществами, неотложная помощь. Политоксикомании. Современные методы диагностики опьянения и синдрома зависимости. Сравнительно-возрастные особенности. Злокачественные варианты течения у детей и подростков. Тактика ведения и динамического наблюдения,

6	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстар	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі түсініктер. Клиникалық белгілері. Шизофренияның өнімді және негативті симптомдары. Шизофренияның клиникалық типтері: гебефрендік, кататоникалық, параноидтық, дифференцияланбаған, постшизофрениялық депрессия, қарапайым және басқа да сирек кездесетін түрлері. Шизотиптік бұзылыстар. Диагностикалық критерийлері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Шизофренияны емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Шизофрениялық ақаулардың типтері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
7	Сандырақ және басқа да психикалық бұзылыстар	Сандырақ және басқа да психикалық бұзылыстар диагностикасы мен сараланған диагностика (параноя, инволюциондық параноид, жедел полиморфты психикалық бұзылыс, индуцирленген сандырақты бұзылыс және т.б.). Шизоаффективті бұзылыс. Клиникалық белгілері мен ағымы. Негізгі клиникалық нұсқалары, диагностикалық көрсеткіштері. Қоғамдық-қауіпті іс-әрекеттер профилактикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
8	Көңіл-күй бұзылыстары (аффективті бұзылу)	Аффективті бұзылулар диагностикасы мен сараланған диагностика. Депрессиялық және маниакальдық кезеңнің клиникалық белгілері, ағымындағы өзгешеліктер. Атипиялық кезең. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Суицид қауіптілігі, науқастарды күту мен қадағалау жұмыстары. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік,

		әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
9	Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстар. Физиологиялық бұзылыстар мен физикалық факторларға байланысты мінез-құлық синдромдары	Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Невротикалық бұзылыстардың пайда болуының негізгі тұжырымдамалары. Невротикалық бұзылыстардың клиникалық типтері, белгілері: үрей-фобия, обсессивті-компульсивті, абыржу бұзылыстар. Неврастения, истериялық (конверсиондық), диссоциативтік, соматоформдық, психосоматикалық бұзылыстар. Тамақтану(анорексия, булимия), ұйқы, сексуальдық бұзылыстар. Патоморфоз, невротикалық бұзылыстар кезеңі, пароксизмальдық, үздіксіз-ұстамалы, стационарлық. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
10	Тұлғалық бұзылыс және егде жастағы мінез-құлық бұзылыстары	Тұлғалық және мінез-құлық бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Тұлғалық бұзылыс (психопатия) жүйесі, диагностика критериилері (П.Б. Ганнушкин, О.В. Кербинов). Классификациясы мен клиникалық белгілері. Параноидтық, шизоидтық, диссоциальдық, эмоциональді тұрақсыздық, истериклық, ананкастық, үрейлі, тәуелді тұлға бұзылыстары. Психопатияның статикасы мен динамикасы және салыстырмалы-жас кезеңдерінде мінез-құлық моделінің дезадаптивті қалыптасу ерекшеліктері. Компенсация және декомпенсация түсініктері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
11	Психиатриядағы госпитальдық кезеңнің	Психиатриядағы госпитальдық кезеңнің шұғыл жағдайларының диагностика және сараланған диагнос-

		Алкогольный абстинентный синдром, структура, клинические варианты, степень выраженности. Закономерности и типы течения. Алкоголизм как полисистемное заболевание. Коморбидная патология. Своевременная диагностика и дифференциальная диагностика. Соматические последствия, осложнения, инвалидизация и повышение смертности среди больных алкоголизмом. Особенности алкоголизма у женщин, подростков и лиц пожилого возраста. Тактика ведения и наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные подходы к терапии алкогольной зависимости. Психотерапия. Роль психотерапии в преодолении психической зависимости от алкоголя, добровольность и анонимность как важные условия успешности терапии. Реабилитация. Качество ремиссии, рецидивы. Прогноз. Медико-социальные последствия. Алкогольная деградация. Вопросы экспертизы алкоголизма. Показания к направлению и госпитализации в стационар.
6	Алкогольные (металкогольные) психозы	Диагностика и дифференциальная диагностика алкогольных (металкогольных) психозов. Условия развития и патогенез. Диагностические критерии. Классификация, основные формы: алкогольный делирий, алкогольный галлюциноз, бредовые психозы, алкогольные энцефалопатии, алкогольная депрессия, алкогольная эпилепсия, дипсомания. Своевременная диагностика тяжелых форм делирия (профессиональный, мусситирующий), острой алкогольной энцефалопатии Гайе-Вернике, Корсаковского психоза. Закономерности течения, патоморфоз и прогноз металкогольных психозов. Профилактика общественно-опасных действий. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Экспертиза. Показания к принудительному лечению. Прогноз.
7	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением наркотических веществ	Диагностика и дифференциальная диагностика наркомании. Классификация психоактивных, наркотических веществ. Клинические формы: опиоидная (героиновая), гашишная, седативно-снотворных средств (барбитуратов) внесенных в список наркотиков, кокаина, и других стимуляторов, (амфетаминов, эфедрина,

3	Семиотика психопатологической симптоматики при наркологических заболеваниях	Клинические проявления основных наркологических синдромов (психической зависимости, изменения толерантности, физической зависимости), нозологическая специфичность симптомов и синдромов острой интоксикации. Психотическая и непсихотическая психопатологическая симптоматика в клинике наркологических заболеваний. Органические и функциональные психические расстройства. Роль синдрома в планировании лечебных мероприятий и установлении прогноза. Нозологический и синдромальный принципы классификации наркологических заболеваний. Клинико-динамический подход к классификации наркологических заболеваний. Основные варианты течения наркологических заболеваний.
4	Современные методы исследования в наркологии	Методы исследования, применяемые в наркологии. Клинический, клинико-психопатологический, клинико-катамнестический методы: особенности и правила ведения беседы, сбора анамнеза у наркологических больных, субъективные и объективные сведения, порядок описания психического и наркологического состояния на момент обследования, сбор катамнестических сведений, анализ полученного материала. Метод срининга. Мониторинг наркологической ситуации. Правила оформления и ведения медицинской документации. Химико-токсикологические, иммунологические, экспресс-тесты выявления наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма. Параклинические методы: электроэнцефалография, компьютерная томография и ядерно-магнитный резонанс, рентгенография черепа, М-эхо, реоэнцефалография, исследование ликвора и др. Экспериментально-психологические методы. Работа кабинета экспертизы опьянения. Диагностические возможности каждого метода, основные правила проведения, показания противопоказания к проведению.
5	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением алкоголя (Алкоголизм)	Диагностика и дифференциальная диагностика острой алкогольной интоксикации и алкоголизма. Клинико-динамическая классификация алкоголизма И. В. Стрельчука, Н.Н. Иванца, Е. Джеллинека, И.Н. Пятницкой. Биологические и социально-психологические факторы и патогенез формирования алкоголизма. Клиническая динамика алкоголизма, критерий диагностики.

	шұғыл жағдайлары	тика алгоритмі: психомотрлы қозудың, агрессивті күйдің, абыржу жағдайының, суици-дальдық қылықтың, тамақтан бас тартудың, психобелсенді заттектерден уланудың, аффект-шок күйіндегі әлеуметтік-қауіпті іс-әрекеттің, шұғыл галлюциноз параноидтың түрлі формалары. Пайда болу жағдайлары. Алдын алу және түзету шаралары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңалту шаралары, бол-жамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпита-лизациялауға арналған көрсетілімдер.
12	Дәлелді медицина тұрғысынан психикалық аурулар терапиясының қазіргі амалдары	Психикалық бұзылыстар терапиясының қағидалары. Биологиялық терапия, психотерапия және социотерапия, оның түрлері мен әдістері. Психикалық бұзылыстар терапиясының принциптері. Психикалық дерті бар науқастардың биологиялық терапиясы, психотерапиясы және социотерапиясы. Түрлері мен әдістері. Психотроптық заттардың классификациясы. Психиатрияда қолданылатын негізгі дәрілік құралдар. Қазіргі кездегі психотропты препараттар (атипиялық нейрелептик, СИОЗСН тобындағы антидепрессанттар), психикалық бұзылыстар терапиясындағы жетістіктер. Таңдау қағидалары, көрсетілім, қарсы көрсетілімдер, мүмкін болатын нәтижелер мен асқынулар. Түрлі топтағы препараттардың психикалық бұзылыстарды емдеудегі үйлесімділігі. Психикалық бұзылыстарды емдеуде пайдаланылатын түрлі препараттардың соматотроптық нәтижелері. Соматикалық ауруларды емдеуде қолданылатын нейрелептиктер, антидепрессанттар, транквилизаторлар, антиконвульсанттар. Тәуелділік тудыратын дәрілік заттар.
13	Психиатриядағы психопрофилактика және медициналық-әлеуметтік реабилитация	Психиатриядағы психопрофилактика мен реабилитация кезеңдері және қағидалары. Бірінші, екінші, үшінші психопрофилактиканың міндеттері. Түрлері мен әдістері. Психикалық бұзылыстың реадaptациясы мен медициналық-әлеуметтік реабилитацияның ерекшеліктері. Түрлі психикалық бұзылыстарда реабилитациялық бағдарламалар құрастыру.

		Профилактикалық іс шаралардың нәтижелілігін бағалау үшін эпидемиологиялық көрсеткіштерді талдау.
14	Психиатриядағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициналық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Психикалық аурулар кезінде уақытша және өмірлік жұмысқа қабілетсіздік критерийлері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.
15	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері. Медициналық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңға қайшы әрекеттері үшін психикалық науқастардың жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес көмшілігінің критерийлері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.

		Законодательные акты РК, регулирующие производство, распространение, оборот употребление наркотических веществ. Уголовная ответственность за их нарушение. Правовые основы первичного наркологического освидетельствования и госпитализации (добровольной и недобровольной) в наркологической стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, направлении, актов освидетельствования медико-социальных экспертиз. Принципы организации медицинской, социальной, правовой наркологической помощи населению РК и современные пути совершенствования. Структура и организация наркологических Центров медико-социальной реабилитации наркологических заболеваний (ЦМСРНЗ), наркологических диспансеров, кабинетов, цели и задачи. Принципы устройства и профилирования отделений ЦМСРНЗ.
2	Особенности осуществления динамического наблюдения в наркологии	Выявление и учет наркологических больных, осуществление диспансерного наблюдения. Порядок и условия добровольной и недобровольной, неотложной госпитализации. Принципы и порядок установления и прекращения диспансерного наблюдения лиц с наркологическими заболеваниями, (консультативная и диспансерная) группы учета. Проведение первичного наркологического освидетельствования. Организация наркологической помощи, оказываемой в недобровольном порядке. Правила предоставления анонимной помощи. Структура, задачи и функции кабинета анонимного лечения. Организация принудительных мер медицинского характера в отношении лиц, страдающих наркологическими заболеваниями. Осуществление активного динамического наблюдения. Оказание консультативной и социальной помощи. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи, и с другими ведомственными учреждениями. Этико-деонтологические аспекты работы врача-нарколога. Конфиденциальность. Партнерские взаимоотношения врача и больного, отношение к врачебной тайне и проблема стигматизации, созависимости.

14	Организация и проведение судебно-психиатрической экспертизы в амбулаторно-поликлинической психиатрии	<p>Предмет, задачи и организация амбулаторной судебно-психиатрической экспертизы. Виды. Социально-правовые вопросы судебной психиатрии. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекуна; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования.</p> <p>Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-психиатрической экспертизы и принудительного лечения. Симуляция психических расстройств, ее формы, распознавание и судебно-психиатрическая оценка. Активное динамическое наблюдение за социально опасными больными. Ответственность душевно больных за совершение противоправных действий. Медицинские меры по профилактике общественно-опасных действий психически больных. Критерии вменяемости и невменяемости. Психические расстройства, обуславливающие состояние невменяемости при правонарушениях. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опека, показания для наложения опеки.</p>
Наркология		
1	Социально-правовые основы организации и современные пути развития наркологической службы в РК. Структура и организация, наркологической помощи.	<p>Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность наркологической службы. Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании наркологической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)».</p>

16	ҚР халқына стационарлық психиатриялық көмекті ұйымдастыруда әлеуметтік-құқықтық негіздері	<p>ҚР халқына стационарлық психиатриялық қызметтің анықтайтын нормативтік-құқықтық актілер. Психиатриялық көмек көрсетілетін азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау. 2009 жылдың 18 қыркүйегіндегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодекстің «Психикалық бұзылыстары (сырқаттар) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек беру туралы» бөлімшесіне сәйкес психиатриялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен басқа да мамандардың құқықтары мен міндеттері. Бірінші психиатриялық куәландырудың, психиатриялық стационарға госпитализациялаудың (ерікті және еріксіз), қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларының, тіркеу-есептеу медициналық құжаттамаларын (ауру тарихы, эпикриз, психиатриялық сараптамадан өтуге жолдама) рәсімдеу тәртіптерінің құқықтық негіздері.</p>
17	ҚР халқына стационарлық психиатриялық көмек көрсетудің құрылымы мен дамуы және ұйымдастырылуы	<p>ҚР халқына құқықтық, әлеуметтік, медициналық психиатриялық көмек көрсетудің ұйымдастырылу қағидалары. Терапиядағы соңғы жетістіктермен байланысты психиатриялық көмектерді жетілдіруді дамытудың қазіргі жолдары. Психиатриялық қызметті ізгілендіру. Психикалық денсаулық Орталығының (психоневрологиялық диспансерлер) құрылымы және ұйымдастырылуы. Психиатриялық стационар: бөлімше бағыттары мен құрылымының қағидалары. Негізгі қызметтері мен міндеттері. Жалпы психиатриялық, психосоматикалық, балалар, құқықтық-психиатриялық, жедел психиатриялық көмек көрсету бөлімшелерінің құрылымы. Тексеру, бақылау және ем жүргізуді ұйымдастыру, күту, шығарылу, басқа ведомствалық мекемелермен хат алмасу тәртібі, анықтама беру, емдік демалысты рәсімдеудің тәртіптері. Шұғыл психиатриялық көмектерді ұйымдастыру. Әкімшіліктің, психиатр-дәрігердің, орта және кіші персоналдардың құқықтары мен міндеттері. Психиатр-дәрігер жұмысының этикалық аспектілері. Психиатриядағы дәрігерлік құпия. Стационарлық және амбулаториялық көмектердің сабақтастығы.</p>

18	Түрлі психикалық бұзылыстарды зерттеуде инструменттік-зертханалық әдістердің клиникалық-диагностикалық маңызы	Психиатриядағы клиникалық және параклиникалық зерттеу әдістері. Аспаптық-зертханалық зерттеудің инновациялық технологиялары және олардың маңызы. Электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролық-магниттік резонанс, бас сүйек рентгенографиясы, М-эхо, реоэнцефалография және т.б. Тағайындау тәртібі, көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері, барынша мәнді көрсеткіштер.
19	Жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстар. Апаттар мен зілзалалар кезіндегі психикалық бұзылыстар	Реактивтік психоз, стресске реакция, жарақаттан кейінгі стресс, бейімделу бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Клиникалық типтері, пайда болуы. Патоморфоз, жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстардың ағымы. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
20	Ми ісігі, жалпы және ми жұқпалы инфекциялары кезіндегі органикалық психикалық бұзылыстар	Ми ісігі, жалпы және ми жұқпалы инфекциялары кезіндегі психоорганикалық синдром, деменция, делирия, амнестикалық бұзылыс және басқа да когнитивтік бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Түрлі кезеңдердегі клиникалық белгілері мен ағымының заңдылықтары. Диагноз қоюда арнайы тексеру әдістерінің маңызы. Бонгеффердің «экзогендік реакция типтері» түсінігі. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңалту шаралары, болжам жасау. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
21	Ақыл-ес кемшілігі	Стационар жағдайында ақыл-ес кемшілігінің диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі тұжырымдар. Клиникалық белгілері. Этиологиялық қағидалары мен біліну кезеңдері бойынша жүйеленуі. Сараланған және сараланбаған формалары, қазіргі диагностика әдістері. Динамика. Психикалық дамудың

11	Ранняя диагностика неотложная помощь при urgentных состояниях в психиатрии на догоспитальном этапе	Диагностика и дифференциальная диагностика неотложных состояний в амбулаторных условиях: психомоторного возбуждения, психомоторного ступора, агрессивного поведения, суицидального поведения, отказа от еды, тяжело протекающего делирия, фебрильная шизофрения, отравления психоактивными веществами, эпилептического статуса, коматозных состояний, социально-опасного поведения при аффективно-шоковых состояниях, остром галлюцинозе, параноиде и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения, тактика ведения и наблюдения, неотложная помощь. Профилактика, коррекция осложнений. Прогноз. Показания к госпитализации в стационар.
12	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в амбулаторно-поликлинической психиатрии	Предмет, задачи и организация медико-социальной экспертизы в амбулаторных условиях. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Критерии временной и стойкой нетрудоспособности при психических заболеваниях. Условия установления инвалидности, организация работы специализированной МСЭК, порядок направления и освидетельствования. Клинические критерии определения степени снижения трудоспособности (групп инвалидности), оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности при наркологических заболеваниях. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации.
13	Организация и проведение военно-врачебной экспертизы в амбулаторно-поликлинической психиатрии	Предмет, задачи и организация военно-врачебной психиатрической экспертизы в психиатрии. Социально-правовые вопросы. Основные положения приказа Министра обороны Республики Казахстан о годности к несению военной службы. Права и обязанности эксперта. Основные понятия, порядок назначения и проведения военно-врачебной экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила направления и оформления медицинской документации в амбулаторных условиях.

		медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
9	Расстройства личности и поведения в зрелом возрасте	Диагностика и дифференциальная диагностика расстройств личности и поведения в амбулаторных условиях. Критерий диагностики, систематика расстройств личности (психопатий) П.Б. Ганнушкина, О.В. Кербикова. Классификация, клинические проявления. Параноидное, шизоидное, диссоциальное, эмоционально неустойчивое, истерическое, ананкастное, тревожное, зависимое расстройство личности. Статика и динамика психопатий и особенности формирования дезадаптивных моделей поведения в сравнительно-возрастном плане. Понятие компенсации и декомпенсации. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Фармакологическая и психотерапевтическая коррекция нарушений поведения, роль групповых методов психотерапии в период декомпенсаций. Реабилитация и реадaptация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
10	Умственная отсталость	Диагностика и дифференциальная диагностика умственной отсталости в амбулаторных условиях. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Систематика по этиологическому принципу, степени выраженности. Дифференцированные и недифференцированные формы, современные методы диагностики. Задержки психического развития. Дифференциальные отличия легкой умственной отсталости от пограничной. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Уход и надзор. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебная военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар. Медико-социальная и психолого-педагогическая помощь.

		тұралауы. Жеңіл ақыл-ес кемшілігінің шекарылық түрінен айырмашылығы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсеткімдер.
22	Психикалық бұзылыстардың заманауи фармакотерапиясы	Психотроптық заттардың классификациясы. Психиатрияда қолданылатын негізгі дәрілік құралдар. Қазіргі кездегі психотропты препараттар (атипиялық нейрорептик, СИОЗСН тобындағы антидепрессанттар), психикалық бұзылыстар терапиясындағы жетістіктер. Таңдау қағидалары, көрсеткім, қарсы көрсеткімдер, мүмкін болатын нәтижелер мен асқынулар. Түрлі топтағы препараттардың психикалық бұзылыстарды емдеудегі үйлесімділігі. Психикалық бұзылыстарды емдеуде пайдаланылатын түрлі препараттардың соматотроптық нәтижелері. Соматикалық ауруларды емдеуде қолданылатын нейрорептиктер, антидепрессанттар, транквилизаторлар, антиконвульсанттар. Тәуелділік тудыратын дәрілік заттар.
23	Психиатрияда госпитальдік кезеңдегі шұғыл жағдайлар	Психиатрияда госпитальдік кезеңдегі шұғыл жағдайлардың диагностика алгоритмі мен сраланған диагностика: психомоторлық қозғыштық, суицидтік әрекет, тамақ ішуден бас тарту, ауыр делирия, фебрильдік шизофрения, психобелсенді заттермен улану, эпилептикалық статус, коматоздық күй және т.б. психикалық бұзылыстардың дәрілік терапиядан асқынуы. Пайда болу жағдайы. Диагноз ағайындау, стационар жағдайында дәлелді медицина хаттамасын сай емдеу және профилактикалық жұмыстарды жүргізу, реанимациялық шараларды жүргізу тәсілдері. Күтім және бақылауға алу. Асқынуды түзету және алдын алу. Болжам жасау.
24	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке

		<p>қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері. Медициналық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңға қайшы әрекеттері үшін психикалық науқастардың жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес көмшілігінің критерийлері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.</p>
Амбулатория-емханалық психиатрия		
1	Амбулатория-емханалық психиатриялық көмекті ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері	<p>Амбулаториялық-емханалық психиатриялық қызметтің жұмыстарын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне сәйкес психикалық ауытқулары бар тұлғаларға медициналық-әлеуметтік көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың азаматтық мүдделері. Психиатриялық стационарға алғашқы психиатриялық куәландырудың және госпитализациялаудың (ерікті және мәжбүрлі) құқықтық негіздері, қауіпсіздік шаралары, есеп беру-есепке алу құжаттарын, жолдамаларды, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куәландыру актілерін жүргізу мен рәсімдеу.</p>
2	Амбулатория-психиатриялық көмек. Психоневрологиялық диспансердің	<p>ҚР халқына амбулаториялық психиатриялық көмекті ұйымдастыру қағидалары. Дамыту мен жетілдіру жолдары. Амбулаториялық-психиатриялық көмек. Психоневрологиялық диспансердің құрылымы мен ұйымдастырылуы, учаскелік психиатр кабинетінің</p>

	менная диагностика и терапия депрессии	<p>Тактика ведения и динамического и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Современные методы терапии депрессии. Пути преодоления терапевтической резистентности. Опасность суицида, уход и надзор за больными. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.</p>
7	Невротические, связанные со стрессом, и соматоформные расстройства	<p>Диагностика и дифференциальная диагностика невротических, связанных, со стрессом, и соматоформных расстройств. Основные концепции в происхождении невротических расстройств. Клинические типы, проявления невротических расстройств: тревожно-фобические, обсессивно-компульсивные, панические расстройства. Неврастения, истерические (конверсионные), диссоциативные, соматоформные, психосоматические расстройства. Расстройства пищевого поведения, нарушения сна и др. Патоморфоз. Варианты течения невротических расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.</p>
8	Посттравматические стрессовые, расстройства при стихийных бедствиях и катастрофах, экстремальных ситуациях	<p>Диагностика и дифференциальная диагностика реактивных психозов, острой реакции на стресс, посттравматического стресса, расстройств адаптации при стихийных бедствиях и катастрофах, экстремальных ситуациях в амбулаторных условиях. Клинические типы, проявления. Патоморфоз, варианты течения посттравматических стрессовых расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Мероприятия по оказанию первой медицинской, первой врачебной и специализированной (психиатрической, психотерапевтической, психологической) помощи пострадавшим. Тактика ведения, профилактики и алгоритм лечения согласно протоколам с позиций доказательной</p>

	кие, психические расстройства (психоорганический синдром, деменция, делирий, амнестические, когнитивные и др.)	деменции, делирия, амнестических, когнитивных и др. расстройств при органических, экзогенно-органических и самодогенных заболеваниях (в связи с травмой, эпилепсией, интоксикацией, радиацией, инфекциями, опухоли и др.) в амбулаторных условиях. Клинические проявления, особенности течения в различные периоды, диагностические критерии. Значение методов специального обследования для установления диагноза. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Реабилитация больных в поликлинических условиях. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
5	Шизофрения, шизотипические расстройства и другие бредовые расстройства	Диагностика и дифференциальная диагностика шизофрении, шизотипических, бредовых расстройств в амбулаторных условиях. Клинические проявления. Продуктивные и негативные симптомы шизофрении. Основные клинические и особые (формы) типы шизофрении. Шизотипические расстройства. Параноя, инволюционный параноид, острое полиморфное психотическое расстройство, индуцированные бредовые расстройства и др. Шизоаффективные расстройства. Диагностические критерии. Закономерности и типы течения. Тактика ведения и динамического и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Современные подходы к терапии шизофрении. Профилактика общественно-опасного поведения. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза, исход: полная и неполная ремиссия, конечные состояния, понятие шизофренического дефекта. Этико-деонтологические проблемы, вопросы стигматизации. Возрастные особенности. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
6	Расстройства настроения (аффективные расстройства). Современные	Диагностика и дифференциальная диагностика аффективных расстройств в амбулаторных условиях. Клинические проявления депрессивных и маниакальных фаз. Атипичные фазы. Варианты депрессии.

	құрылымы мен ұйымдастырылуы, учаскелік психиатр кабинетінің жұмыстары	жұмыстары. Амбулаториялық көмектердің өзге де түрлері (күндізгі стационар, емдік-еңбек шеберханалары). Негізгі қызметтері мен міндеттері. Патронажды ұйымдастыру. Егде жастағыларға, жеткіншектерге, балаларға психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастырудың ерекшеліктері. Тексеру тәртібі, емдеу, бақылау, күту шараларын ұйымдасғыту, өзге ведомствалық мекемелермен хат-хабар алмасу, анықтама беру, рецептілер жазу-дың ережелері. Шұғыл психиатриялық көмекті ұйымдастыру, әкімшіліктің, дәрігерлердің, орта және кіші қызметкерлердің міндеттері мен құқықтары. Учаскелік психиатр-дәрігерлер жұмысының этикалық аспектілері. Психиатриядағы дәрігерлік құпиялар. Стационарлық және амбулаториялық көмектердің өзара сабақтастығы.
3	Психиатриядағы динамикалық және белсенді динамикалық бақылауды жүзеге асырудың ерекшеліктері	Психикалық науқастарды анықтау мен есепке алу, динамикалық бақылауды жүзеге асыру. Ерікті және мәжбүрлі, шұғыл госпитализациялау тәптібі мен талаптары. Психикалық және мінез-құлықтық ауытқулары бар адамдарға диспансерлік бақылауды тағайындау және тоқату тәртіптері мен қағидалары. Консультациялық және диспансерлік есепке алу топтары. Динамикалық есептің негізгі бес тобы. Белсенді динамикалық бақылауды жүргізу. Алғашқы психиатриялық куәгерлікті жүргізу ережесі. Мәжбүрлі жағдайдағы психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Амбулатория сатысында психикалық бұзылыстары бар науқастарға мәжбүрлі медициналық шараларды ұйымдастыру. Консультациялық және әлеуметтік көмек көрсету. Психиатриядағы деонтология. Дәрігерлер мен науқастардың өзара қарым-қатынастары, стигматизация мәселелері мен дәрігерлік құпия.
4	Органикалық, симптоматикалық психикалық бұзылыстар (психоорганикалық синдром, деменция, делирий, амнезия, когнитивтік және т.б.)	Психоорганикалық синдром диагностикасы мен сараланған диагностикасы, оның негізгі нұсқалары, органикалық, экзогенді-органикалық және самодогендік аурулар, кәрілік психоздары, жарақат, интаксикация, радиация, инфекция, қатерлі ісік, қан тамыр бұзылыстарының кері әсері, деменция, делирия, амнезия және т.б. таным процестерінің

		бұзылыстары. Түрлі кезендердегі клиникалық белгілері мен ағымының заңдылықтары. Диагноз қоюда арнайы тексеру әдістерінің маңызы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Оңалту шаралары, болжам жасау. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
5	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстар	Шизофрения, шизотиптік бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі түсініктер. Клиникалық белгілері. Шизофренияның өнімді және негативті симптомдары. Шизофренияның клиникалық типтері: гебефрендтік, кататоникалық, параноидтық, дифференциаланбаған, постшизофрениялық депрес-сия, қарапайым және басқа да сирек кездесетін түрлері. Шизотиптік бұзылыстар. Диагностикалық критерийлері. Кезендерінің типтері мен заңдылықтары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Шизофренияны емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Этика-дионтологиялық мәселелері. Шизофрениялық ақаулардың типтері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
6	Көңіл-күй бұзылыстары (афетивті бұзылулар). Депрессияның қазіргі терапиясы мен диагностикасы	Амбулаториялық жағдайда аффективті бұзылулар диагностикасы мен сараланған диагностика. Депрессиялық және маниакальдық кезеңнің клиникалық белгілері, ағымындағы өзгешеліктер. Атипиялық кезең. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың, динамикалық бақылаудың тәсілдері. Суицид қауіптілігі, науқастарды күту мен қадағалау жұмыстары. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.

		дицинской документации, направлении, актов освидетельствования медико-социальных экспертиз.
2	Амбулаторная психиатрическая помощь. Структура и организация психоневрологического диспансера, работы кабинета участкового психиатра	Принципы организации амбулаторной психиатрической помощи населению РК. Пути развития и совершенствования. Структура и организация психоневрологического диспансера, работы кабинета участкового психиатра. Другие виды амбулаторной помощи (дневной стационар, лечебно-трудовые мастерские). Основные функции и задачи. Организация патронажа. Особенности организации психиатрической помощи детям, подросткам, лицам преклонного возраста. Порядок обследования, организация лечения и наблюдения, надзора и ухода, констатация смерти, вскрытия, правила переписки с другими ведомственными учреждениями, выдача справок, выписка рецептов. Организация неотложной психиатрической помощи. Права и обязанности администрации, врача, среднего и младшего персонала. Этические аспекты работы участкового врача-психиатра. Врачебная тайна в психиатрии. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи.
3	Особенности осуществления динамического и активно динамического наблюдения в амбулаторных условиях	Выявление и учет психически больных, осуществление динамического наблюдения. Порядок и условия добровольной и недобровольной, неотложной госпитализации. Принципы и порядок установления и прекращения диспансерного наблюдения лиц с психическими и поведенческими расстройствами. Консультативная и диспансерная группы учета. Основные пять групп динамического диспансерного учета. Осуществление активного динамического наблюдения, показания. Правила проведения первичного психиатрического освидетельствования. Организация психиатрической помощи, оказываемой в недобровольном порядке. Организация принудительных мер медицинского характера в отношении лиц, страдающих психическими расстройствами на амбулаторном этапе. Оказание консультативной и социальной помощи. Деонтология в психиатрии. Партнерские взаимоотношения врача и больного, отношение к врачебной тайне и проблема стигматизации.
4	Органические, включая симптоматичес-	Диагностика и дифференциальная диагностика психоорганического синдрома, его основные варианты,

	в психиатрии	<p>заклучению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекуинства; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-психиатрической экспертизы и принудительного лечения. Симуляция психических расстройств, ее формы, распознавание и судебно-психиатрическая оценка. Активное динамическое наблюдение за социально опасными больными. Ответственность душевно больных за совершение противоправных действий. Медицинские меры по профилактике общественно-опасных действий психических больных. Критерии вменяемости и невменяемости. Психические расстройства, обуславливающие состояние невменяемости при правонарушениях. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опека, показания для наложения опеки.</p>
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая		
1	Социально-правовые основы организации и современные пути развития амбулаторно-поликлинической психиатрической службы в РК	<p>Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность амбулаторно-поликлинической психиатрической службы. Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании психиатрической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного психиатрического освидетельствования и госпитализации (добровольной и недобровольной) в психиатрический стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной ме-</p>

7	Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстар. Физиологиялық бұзылыстар мен физикалық факторларға байласыты мінез-құлық синдромдары	<p>Күйзеліспен байланысты болатын невротикалық және соматоформдық бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Невротикалық бұзылыстардың пайда болуының негізгі тұжырымдамалары. Невротикалық бұзылыстардың клиникалық типтері, белгілері: үрей-фобия, обсессивті-компульсивті, абыржу бұзылыстар. Неврастения, истериялық (конверсиондық), диссоциативтік, соматоформдық, психосоматикалық бұзылыстар. Тамақтану(анорексия, булимия), ұйқы, сексуальдық бұзылыстар. Патоморфоз, невротикалық бұзылыстар кезеңі, пароксизмальдық, үздіксіз-ұстамалы, стационарлық. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және про-филактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.</p>
8	Жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстар. Психогендік (реактивтік) психоздар, жарақаттан кейінгі стрестік синдром	<p>Реактивтік психоз, стресске реакция, жарақаттан кейінгі стресс, бейімделу бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Клиникалық типтері, пайда болуы. Патоморфоз, жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстардың ағымы. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.</p>
9	Тұлғалық бұзылыс және егде жастағы мінез-құлық бұзылыстары	<p>Тұлғалық және мінез-құлық бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Тұлғалық бұзылыс (психопатия) жүйесі, диагностика критериилері (П.Б. Ганнушкин, О.В. Кербиков). Классификациясы мен клиникалық белгілері. Параноидтық, шизоидтық, диссоциальдық, эмоциональді тұрақсыздық, истериклық, ананкасттық, үрейлі, тәуелді тұлға бұзылыстары. Психопатияның</p>

		<p>статикасы мен динамикасы және салыстырмалы-жас кезеңдерінде мінез-құлық моделінің дезадаптивті қалыптасу ерекшеліктері. Компенсация және декомпенсация түсініктері.</p> <p>Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.</p>
10	Ақыл-ес кемшілігі	<p>Стационар жағдайында ақыл-ес кемшілігінің диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі тұжырымдар. Клиникалық белгілері. Этиологиялық қағидалары мен біліну кезеңдері бойынша жүйеленуі. Сараланған және сараланбаған формалары, қазіргі диагностика әдістері. Динамика. Психикалық дамудың тұралауы. Жеңіл ақыл-ес кемшілігінің шекарылық түрінен айырмашылығы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер. Медициналық-әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық көмек шаралары.</p>
11	Психиатрияда госпитальға дейінгі сатыдағы ургентті жағдайдың шұғыл көмек диагностикасы	<p>Психиатрияда шұғыл жағдайлардың диагностикасы және сараланған диагностика алгоритмі: психомотрлы қозу, агрессивті күй, абыржу жағдайы, суицидальдық қылық, фебрильді шизофрения, тамақтан бас тарту, психобелсенді заттектерден улану, аффект-шок күйіндегі әлеуметтік-қауіпті іс-әрекеттер, шұғыл галлюциноз параноид т.б. психикалық бұзылыста дәрілік терапияның шұғыл асқынулары. Пайда болу жағдайлары. Алдын алу және түзету шаралары. Асқынудың алдын алу және түзету шаралары. Болжам. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.</p>

		<p>держки психического развития. Дифференциальные отличия легкой умственной отсталости от пограничной. Тактика ведения наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Реабилитация. Прогноз Медико-социальная, судебная военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.</p>
22	Современная фармакотерапия психотических расстройств	<p>Классификация современных психотропных средств. Вопросы интенсивной терапии психозов. Психотропные препараты нового поколения (атипичные нейролептики, антидепрессанты группы СИОЗСН), успехи и достижения в терапии психотических расстройств. Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование при интенсивной терапии психотических расстройств. Совместимость препаратов разных групп, границы терапевтической эффективности психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами.</p>
23	Неотложные состояния в психиатрии на госпитальном этапе	<p>Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в психиатрии в условиях стационара: различных форм психомоторного возбуждения, агрессивных состояний, панических атак, суицидального поведения, отказа от еды, отравления психоактивными веществами, социально-опасного поведения при аффективно-шоковых состояниях, остром галлюцинозе параноиде и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения. Постановка диагноза, тактика ведения проведение реанимационных мероприятий, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Профилактика и коррекция осложнений. Прогноз.</p>
24	Организация и проведение судебно-психиатрической экспертизы	<p>Предмет, задачи и организация судебно-психиатрической экспертизы. Виды. Социально-правовые вопросы судебной психиатрии. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному</p>

	исследований при различных психических расстройствах	электроэнцефалографии, компьютерной томографии и ядерно-магнитного резонанса, рентгенографии черепа, М-эхо, реоэнцефалографии и др. Правила назначения и оптимального выбора, показания, противопоказания к проведению, наиболее значимые показатели с позиции доказательной медицины.
19	Посттравматические стрессовые, расстройства. Психические расстройства при стихийных бедствиях и катастрофах	Диагностика и дифференциальная диагностика реактивных психозов, острой реакции на стресс, посттравматического стресса, расстройств адаптации. Клинические типы, проявления. Патоморфоз, варианты течения посттравматических стрессовых расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Мероприятия по оказанию специализированной помощи пострадавшим в условиях стационара. Тактика ведения, профилактики и алгоритм лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
20	Органические психические расстройства при опухолях головного мозга, общих и мозговых инфекциях	Диагностика и дифференциальная диагностика психоорганического синдрома, деменции, делирия, амнестических расстройств и др. когнитивных расстройств при опухолях головного мозга, общих и мозговых инфекциях. Клинические проявления в различные периоды, закономерности течения. Значение методов специального обследования для установления диагноза. Понятие «экзогенный тип реакции» К. Бонгеффера. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация, прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
21	Умственная отсталость	Диагностика и дифференциальная диагностика умственной отсталости в условиях стационара. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Систематика по этиологическому принципу, степени выраженности. Дифференцированные и недифференцированные формы, современные методы диагностики. Динамика. За-

12	Амбулатория-емханалық психиатрияда медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициналық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Психикалық аурулар кезінде уақытша және өмірлік жұмысқа қабілетсіздік критерийлері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.
13	Амбулатория-емханалық психиатрияда әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Әскери қызметке жарамдылық туралы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі бұйрығының негізгі қағидалары. Сарапшының міндеттері мен құқықтары. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері. Амбулаториялық жағдайда медициналық құжаттамаларды рәсімдеу тәртіптері.
14	Амбулатория-емханалық психиатрияда сот-психиатриялық сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері.

		Медициналық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актінің рәсімдеу тәртіптері. күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңға қайшы әрекеттері үшін психикалық науқастардың жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес көмшілігінің критерилері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.
Наркология		
1	ҚР халқына наркологиялық көмектерді ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері. ҚР наркологиялық қызметтің құрылымы, дамуы және ұйымдасынғылуы	Наркологиялық қызметтердің жұмысын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексінің «психикалық бұзылыстар (аурулары) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету туралы» бөлімшесіне сәйкес наркологиялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың азаматтық мүдделері. Наркотикалық заттарды өндіру, тарату, айналымын реттейтін ҚР-ның заң актілері. Оларды бұзу жағдайындағы қылмыстық жауапкершіліктер. Наркологиялық стационарға алғашқы наркологиялық куәландыру және госпитализациялаудың (ерікті және еріксіз), қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларының, есеп беру-есепке алу медициналық құжаттарын, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куәландыру актісін жүргізу мен рәсімдеудің құқықтық негіздері. ҚР халқына медициналық, әлеуметтік, құқықтық наркологиялық көмектерді ұйымдастыру қағидалары. Жетілдірілген наркологиялық көмектердің жолдары. Наркологиялық ауруларды медициналық-әлеуметтік реабилитациялаудың наркологиялық Орталықтарын ұйымдастыру және оның құрылымы. Орталықтың мамандандырылған бөлімшелері.

		алистов при оказании психиатрической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного психиатрического освидетельствования, госпитализации (добровольной и недобровольной) в психиатрический стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, (истории болезни, эпикризов, направлений на МСЭК, актов освидетельствования психиатрических экспертиз).
17	Современные пути развития стационарной психиатрической службы РК. Структура и организация стационарной психиатрической помощи	Принципы организации медицинской, социальной, правовой психиатрической помощи населению РК. Современные пути развития и совершенствования психиатрической помощи в связи с последними достижениями в терапии. Гуманизация психиатрической службы. Структура и организация Центров психического здоровья, (психоневрологического диспансера) кабинетов. Психиатрический стационар: принципы устройства и профилирования отделений. Основные функции и задачи. Структура общепсихиатрического, психосоматического, детского, судебно-психиатрического отделений, отделений скорой психиатрической помощи. Порядок обследования, организация наблюдения и лечения, надзора и ухода, выписки, перевода в другие лечебные учреждения, констатация смерти, вскрытия, правила переписки с другими ведомственными учреждениями, выдача справок, оформление лечебных отпусков. Организация неотложной психиатрической помощи. Права и обязанности администрации, врача-психиатра, среднего и младшего персонала. Этические аспекты работы врача-психиатра. Врачебная тайна в психиатрии. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи. Анализ деятельности психиатрической стационарной службы в РК.
18	Клинико-диагностическое значение инструментально-лабораторных методов	Современные клинические и параклинические методы исследования в психиатрии. Инновационные технологии инструментально-лабораторных исследований, их клиническое значение. Значения данных

	реабилитация в психиатрии	третичной психопрофилактики. Виды и методы. Особенности медико-социальной реабилитации и реадaptации психических расстройств. Разработка реабилитационных программ при различных психических расстройствах. Анализ эпидемиологических показателей для оценки эффективности профилактических мероприятий.
14	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в психиатрии	Предмет, задачи и организация проведения медико-социальной экспертизы в психиатрии. Виды. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Критерии временной и стойкой нетрудоспособности при психических заболеваниях. Условия установления инвалидности, организация работы специализированной МСЭК, порядок направления и освидетельствования. Клинические критерии определения степени снижения трудоспособности (групп инвалидности), оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности при наркологических заболеваниях. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации.
15	Организация и проведение военно-врачебной экспертизы в психиатрии	Предмет, задачи и организация проведения военно-врачебной психиатрической экспертизы в психиатрии. Социально-правовые вопросы. Основные положения приказа Министра обороны Республики Казахстан о годности к несению военной службы. Права и обязанности эксперта. Основные понятия, порядок назначения и проведения военно-врачебной экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования.
16	Социально-правовые основы организации стационарной психиатрической помощи населению РК	Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность стационарной психиатрической службы населению РК. Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специ

2	Наркологияда динамикалық бақылауды жүзеге асыру ерекшеліктері	Нашақорларды есепке алу, диспансерлік бақылауларды жүзеге асыру. Ерікті және мәжбүрлі, шұғыл госпитализациялау жағдай мен ережесі. Наркологиялық аурулары бар адамдарды диспансерлік есепке алу және тоқтату ережесі мен қағидалары, есеп топтары (консультациялық және диспансерлік). Бірінші наркологиялық қуаландыруды жүргізу. Еріксіз жағдайда наркологиялық көмектерді жүргізу мен ұйымдастыру. Жасырын көмек көрсету тәртібі. Жасырын емдеу кабинеттерінің қызметтері мен міндеті және құрылымы. Нашақорларға мәжбүрлі дәрігерлік көмек көрсетудің негізгі шаралары. Белсенді динамикалық бақылаудың жүргізілуі. Кеңес беру және әлеуметтік көмектер көрсету, стационарлық және амбулаториялық көмектердің өзара сабақтастығы және өзге де ведомствалық мекемелермен байланыс. Нарколог-дәрігер жұмысының этика-деонтологиялық аспектілері. Құпиялылық. Дәрігер мен науқас арасындағы партнерлік қарым-қатынас. Дәрігерлік құпия.
3	Наркологиялық аурулардың психопатологиялық бұзылыстардың симптоматикасының семиотикасы	Негізгі наркологиялық синдромдардың клиникалық көрінісі (психикалық тәуелділік, физикалық тәуелділіктер), наркологиялық қарнайы симптомдар және жедел интоксикация синдромдары. Наркологиялық аурулар клиникасында психотикалық және психотикалық емес психопатологиялық симптоматикалар. Органикалық және функционалдық психикалық бұзылыстар. Болжам жасау және емдеу шараларын жоспарлаудағы синдромның рөлі. Наркологиялық аурулардың наркологиялық және синдромальды қағидалары. Наркологиялық ауруларды жіктеудегі клиникалық-динамикалық тәсілдер.
4	Наркологиядағы қазіргі зерттеу әдістері	Наркологияда қолданылатын зерттеу әдістері. Клиникалық, клиника-психопатологиялық, клиника-катамнестикалық әдістер: науқастармен әңгімелесу, анамнез жинау ережесі мен ерекшеліктері, субъективті және объективті мәліметтер, тексерілу кезіндегі психикалық және наркологиялық жағдайды сипаттау тәртібі, алынған мәліметтерді талдау талаптары. Медициналық құжаттарды жүргізу және рәсімдеу тәртібі. Ағзадағы биологиялық сұйықтықта есірткі

		заттарын анықтаудағы химия-токсикологиялық, иммунологиялық, жедел-тесттер. Параклиникалық әдістер: электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядрено-магниттік резонанс, бас сүйек рентгенографиясы, М-эхо, реоэнцефалография, ликворды зерттеу т.б. Экспериментальді-психологиялық әдістер. Маскүнемдік сарапшыларының жұмысы. Әрбір әдістердің диагностикалық мүмкіндіктері, жүргізілу тәртібі, қарсы көрсетілімдері.
5	Алкогольдің әсерінен болатын психикалық және мінез-құлық бұзылыстары (маскүнемдік)	Ауыр алкогольді интоксикация және маскүнемдік диагностикасы мен саралаған диагностикасы. И.В. Стрельчук, Н.Н. Иванц, Е. Джеллинек, И.Н. Пятницканың маскүнемдікті клиникалық-динамикалық классификациялауы. Маскүнемдікке шалдықтыраын биологиялық, элеуметтік-психологиялық факторлар. Ауыр маскүнемдік интоксикация клиникасы, кезеңдері, диагностиканың қосымша әдістері. Қарапайым, атипиялық, патологиялық маскүнемдік. Сараланған диагностика және шұғыл көмектер. Патологиялық маскүнемдіктің сот-психиатриялық бағасы. Маскүнемдік, жіктелуі. Маскүнемдіктің клиникалық динамикасы, диагностика критерийлері. Алкогольді абстинентті синдром, құрылымы, клиникалық нұсқалары, белгілері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Алкогольді тәуелділік терапиясының қазіргі тәсілдері: сенсбилизациялық, шартты-рефлекторлы, психофармакотерапия, дезинтоксикация, психотерапия. Алкогольге тәуелділікті психикалық жеңуде психотерапияның рөлі. Еріктілік және анонимділік терапияның сәттілігін анықтау жағдайы. Реабилитация. Ремиссия, сапасы рецидивтер. Болжам. Медициналық-элеуметтік салдары. Алкогольді деградация. Медициналық-элеуметтік, әскери, сот-наркологиалық сараптамалар. Стационарға госпитализациялау көрсеткіштері.
6	Маскүнемдік (металкогольді) психоздар	Маскүнемдік (металкогольді) психоздар диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Даму және патогенез жағдайы. Диагностикалық критерийлері.

11	Неотложные состояния в психиатрии на госпитальном этапе	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в психиатрии на госпитальном этапе: психомоторного возбуждения, суицидального поведения, отказа от еды, тяжело протекающего делирия, фебрильной шизофрении, отравления психоактивными веществами, эпилептического статуса, коматозных состояний и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения. Постановка диагноза, тактика ведения проведение реанимационных мероприятий, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Профилактика и коррекция осложнений. Прогноз.
12	Современные подходы к терапии психических заболеваний с точки зрения доказательной медицины	Принципы терапии психических расстройств. Биологическая терапия, психотерапия и социотерапия психических больных. Виды и методы. Купирующая, поддерживающая и корригирующая терапия. Классификация психотропных средств. Основные лекарственные средства, используемые в психиатрии. Психотропные препараты нового поколения (атипичные нейролептики, антидепрессанты группы СИОЗСН), успехи и достижения в терапии психических расстройств. Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование. Совместимость препаратов разных групп при лечении психических расстройств. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами. Соматотропные эффекты различных препаратов, используемых для лечения психических расстройств. Использование нейролептиков, антидепрессантов, транквилизаторов и антиконвульсантов в качестве основных и дополнительных средств при лечении соматических заболеваний. Лекарственные средства, вызывающие зависимость.
13	Психопрофилактика и медико-социальная	Принципы и этапы психопрофилактики и реабилитации в психиатрии. Задачи первичной, вторичной,

		судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
9	Невротические, связанные со стрессом, и соматоформные расстройства. Поведенческие синдромы, связанные с физиологическими нарушениями и физическими факторами	Диагностика и дифференциальная диагностика невротических, связанных со стрессом, и соматоформных расстройств. Основные концепции в происхождении невротических расстройств. Клинические типы, проявления невротических расстройств: тревожно-фобические, обсессивно-компульсивные, панические расстройства. Неврастения, истерические (конверсионные), диссоциативные, соматоформные, психосоматические расстройства. Расстройства приема пищи (анорексия, булимия), сна, сексуальные расстройства. Патоморфоз, варианты течения невротических расстройств, пароксизмальный, рецидивирующий, непрерывно-приступообразный, непрерывно-поступательный, стационарный. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
10	Расстройств личности и поведения в зрелом возрасте	Диагностика и дифференциальная диагностика расстройств личности и поведения. Критерий диагностики, систематика расстройств личности (психопатий) П.Б. Ганнушкина, О.В. Кербикова. Классификация, клинические проявления. Параноидное, шизоидное, диссоциальное, эмоционально неустойчивое, истерическое, ананкастное, тревожное, зависимое расстройство личности. Статика и динамика психопатий и особенности формирования дезадаптивных моделей поведения в сравнительно-возрастном плане. Понятие компенсации и декомпенсации. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Фармакологическая и психотерапевтическая коррекция нарушений поведения, роль групповых методов психотерапии в период декомпенсаций. Реабилитация и реадaptация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.

		Негізгі формалары: маскүнемдік делирия, маскүнемдік галлюциноз, сандырақ психоздары, маскүнемдік энцефалопатия, маскүнемдік депрессия, маскүнемдік эпилепсия, дипсомания. Ауыр делирияның қазіргі диагностикасы, жедел маскүнем энцефалопатия Гайе-Верник, Корсаковск психозы. Металкогольді психоз кезеңдері және болжам. Қоғамдық-қауіпті іс-әрекеттер профилактикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Болжам. Сараптама.
7	Наркотикалық заттектердің әсерінен болатын психикалық және мінез-құлық бұзылыстары	Наркомания диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Психобелсенді, есірткі заттар жіктемесі. Клиникалық формалары: опийн (героин), гашиш, есірткілер тізіміне енетін седативті-ұйықтатын заттар (барбитураттар), кокаин, стимуляторлар, (амфетамин, эфедрин, первитин), галлюциноген. Нашакорлықты тудыратын биологиялық, жеке-психологиялық, әлеуметтік факторлар. Токсикоманиялық заттектер әсерінен болатын жедел, созылмалы интоксикация, психоз синдромдарының клиникалық белгілері. Клиникалық кезеңдері. Диагностика критерийлері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Токсикоманиялық заттектерді шектен тыс пайдалану, шұғыл көмек. Политоксикомания. Маскүнемдік және тәуелділік синдромының қазіргі диагностика әдістері. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктері. Балалар мен жасөспірімдердегі токсикоманияның қатерлі түрлері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Медициналық-әлеуметтік салдары. Токсикомания профилактикасы мен науқастарды реабилитациялаудағы отбасының, қоғамдық және медициналық ұйымдардың рөлі. Болжам. Сараптама. Госпитализация және күштеп емдеу көрсеткіштері.
8	Есірткілер құрамына кірмейтін заттарды пайдаланудан болатын психикалық және мінез-құлық бұзылыстары (Токсикомания)	Токсикомания диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Есірткі және токсикомания заттарын ажыратудың медициналық критерийлері. Седативті-ұйықтатын заттектерге тәуелділік классификасы, клиникалық формалары (бензодиазепинді қатардағы транквилизаторлар, ненаркотикалық қатардағы

		барбитурагтар), холинолитикалық заттар, антигистаминалық заттар, стимуляторлар, никотин. Токсикомания қалыптастыратын биологиялық, жеке-психологиялық, әлеуметтік факторлары. Токсикоманиялық заттектер әсерінен болатын жедел, созылмалы интоксикация, психоз синдромдарының клиникалық белгілері. Клиникалық кезеңдері. Диагностика критерийлері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Токсикоманиялық заттектерді шектен тыс пайдалану, шұғыл көмек. Политоксикомания. Маскүнемдік және тәуелділік синдромының қазіргі диагностика әдістері. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктері. Балалар мен жасөспірімдердегі токсикоманияның қатерлі түрлері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Медициналық-әлеуметтік салдары. Токсикомания профилактикасы мен науқастарды реабилитациялаудағы отбасының, қоғамдық және медициналық ұйымдардың рөлі. Болжам. Сараптама. Госпитализация және күштеп емдеу көрсеткіштері.
9	Түрлі наркологиялық ауруларды зерттеудегі құрал-зертханалық әдістердің клиникалық-диагностикалық маңызы. Наркологиядағы диагностиканың инновациялық технологиялары	Қанға жалпы клиникалық талдау жүргізу, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін зерттеу. Гамма-глутамилтрансфераздар белсенділігін, эритроциттер көлемін, аспаратаминотрансфераз ферменттер құрамын, опиодқа антидене деңгейіне анықтау. Ағзаның биологиялық сұйықтығында, тырнақта, шашта, есірткі заттарын анықтаудағы химия-токсикологиялық, химиялық, иммунологиялық, жедел-тесттер, Рапопорт, Мохова-Шинкаренко сынамалары, электронды құралдар. Электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролық-магниттік резонанс және т.б. әдістердің мәні. Әдістерді тағайындау, таңдау ережелері, көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштер. Наркологиядағы диагностиканың инновациялық технологиялары.
10	Психобелсенді заттектер пайдалану фактісін бекітудің медициналық куәландырылуы	Тағайындау көрсеткіштері. Мақсаты мен міндеттері. Медициналық куәландырылуы жүргізу тәртібі және оны реттейтін нормативтік актілер. Медициналық куәландырылу мен қорытынды жасау хаттамасы толтыру тәртіптері.

		Диагностика и дифференциальная диагностика шизофрении, шизотипических расстройств. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Продуктивные и негативные симптомы шизофрении. Клинические (формы) типы шизофрении: гебефренический, кататонический, параноидный, недифференцированный, постшизофреническая депрессия, простой, остаточный и другие особые типы. Шизотипические расстройства. Диагностические критерии. Закономерности и типы течения. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении шизофрении. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Исход, полная и неполная ремиссия, конечные состояния, типы шизофренического дефекта. Возрастные особенности. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
6	Шизофрения, шизотипические расстройства. Современные достижения в лечении шизофрении	
7	Бредовые и другие психотические расстройства	Диагностика и дифференциальная диагностика бредовых и других психотических расстройств: параноя, инволюционный параноид, острое полиморфное психотическое расстройство, индуцированные бредовые расстройства и др. Шизоаффективные расстройства. Клинические проявления, закономерности течения. Основные клинические варианты, диагностические критерии. Профилактика общественно-опасного поведения. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
8	Расстройства настроения (аффективные расстройства)	Диагностика и дифференциальная диагностика аффективных расстройств. Клинические проявления депрессивных и маниакальных фаз, особенности течения. Атипичные фазы. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Опасность суицида, уход и надзор за больными. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная,

		Нарушение критики. Общепатологические и нозологические закономерности, клиническое значение Их диагностическое значение и особенности при различных психических заболеваниях и в различные возрастные периоды. Социально-опасное поведение лиц с психическими и поведенческими расстройствами.
4	Органические, включая симптоматические, психические расстройства (психоорганический синдром, деменции, делирий, амнестические расстройства и др. когнитивные расстройства)	Диагностика и дифференциальная диагностика психоорганического синдрома, его основные варианты, деменции, делирия, амнестических расстройств и др. когнитивных расстройств при органических, экзогенно-органических и самотогенных заболеваниях, психозах возраста обратного развития вследствие с травмой, эпилепсией, интоксикацией, радиацией, сосудистыми нарушениями др. Клинические проявления в различные периоды, закономерности течения. Значение методов специального обследования для установления диагноза. Понятие «экзогенный тип реакции» К. Бонгеффера. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация, прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
5	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением психоактивных веществ (ПАВ)	Диагностика и дифференциальная диагностика основных наркологических синдромов при распространенных психических и поведенческих расстройствах, вызванных употреблением ПАВ. Эндогенные психозы и зависимость от психоактивных веществ. Патологическое опьянение, диагностика и профилактика общественно-опасных действий, судебно-психиатрическая оценка. Симптоматический алкоголизм, коморбидная психическая патология. Дипсомания. Психозы алкогольные (металкогольные). Клинические формы, течение. Основные формы наркомании, токсикомании. Психозы, вызванные наркотическими и токсикоманическими веществами. Дифференциальные отличия от эндогенных психозов. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Психопрофилактика. Прогноз. Показания к госпитализации в стационар.

11	Дәлелді медицина тұрғысынан наркологиялық аурулардың қазіргі терапиясы	Наркологиялық аурулар терапиясының негізгі қағидалары. Терапиялық әсер ету типтері, әдістері және құралдары. Наркологиялық науқастарға жүргізілетін психофармакотерапия, психотерапия және әлеуметтік терапия. Наркологиялық науқастар терапиясындағы сараланған тәсілдер мен емдеу кезеңдері. Терапия түрлері. Абстиненттің синдром терапиясының қарқынды әдістері: ультражылдам детоксикация, детоксикацияның экстрокорпоральді әдістері. Қазіргі психотропты препараттарды қолданудың мәні: наркологиялық ауруларды емдеудегі атипиялы нейрореплетиктер, СИОЗСН тобындағы антидепрессанттар. Таңдау, көрсетілім, қарсы көрсетілім, асқын қағидалары. Психофармакотерапияның емдік нәтижелері. Терапиялық резистенттік полипрагмазия, комплайнс мәселелері. Тәуелділік туғызатын дәрілік заттар. Психикалық бұзылыстары бар науқастарға терапияның клиникалық сипаттамасын бағалаудың стандартталған шкаласы.
12	Наркологиядағы шұғыл көмек	Наркологиядағы шұғыл жағдайдың диагностикасы және сараланған диагностика алгоритмі. Наркологияда шұғыл жағдайдың негізгі клиникалық топтары: экзогенді интоксикация, ауыр абстиненттік синдром, ауыр делирия, нейрореплетикалық синдром, ұстамалы жағдай және т.б. Диагностикалық критерийлері. Диагноз қою, реанимациялық шараларды жүргізу (дезинтоксикация, экстракорпоральді детоксикация, инфузионды терапия, симптоматикалық терапия). Асқынудың алдын алу шаралары.
13	Маскүнемдік пен нашақорлықтан мәжбүрлі емдеу	Нашақорлықтан мәжбүрлі емдеуді реттейтін нормативтік актілер. Маскүнемдік пен нашақорлық кезіндегі көрсеткіштер, ем тағайындау тәртібі және қолдану, медициналық мәжбүрлі шаралар. Созу және тоқтату жағдайлары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері.
14	Тәуелділік аурулардың медициналық-әлеуметтік реабилитациясы және профилактикасы	Наркологияда психопрофилактика және реабилитация кездері мен қағидалары. Профилактикалық шаралардың стратегиясы. ДДСҰ бойынша профилактика түрлері (бірінші, екінші, үшінші), профилактиканың технологиялары мен міндеттері. Медициналық-генетикалық кеңес беру тәуелділік

	Бас бостандығынан айыру орындарында наркологиялық ауруларға медициналық, әлеуметтік-құқықтық көмектерді ұйымдастыру	ауруының бірінші профилактикасы ретінде. Мас-күнемдік синдром профилактикасы. Инъекциялы есірткіні қолданатындардағы (ИЕК), басқа да қауқарсыз топтардағы АҚТҚ\ЖҚТБ, ИЕК АҚТҚ инфекцияланғандардың, АҚТҚ өмір сүретіндердің, есірткі құмарлардың алдын алу стандарттары. Түрлі наркологиялық аурулар кезіндегі реабилитациялық бағдарламалар жасау. Профилактикалық іс-шаралардың нәтижелік бағасы үшін эпидемиологиялық талдау көрсеткіштері. Бас бостандығынан айыру орындарында есірткіге тәуелді ауруларға медициналық, әлеуметтік-құқықтық көмектерді ұйымдастыру қағидалары (АҚТҚ жұқтырғандар, инъекциялы есірткіні қолданатындар, ЖҚТБ аурулар).
15	Наркологияда медициналық-әлеуметтік сот-психиатриялық, әскери-дәрігерлік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Наркологияда медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициналық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Наркологиялық аурулар кезінде уақытша және тұрақты жұмысқа қабілетсіздік критерийлері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау. Әскери-дәрігерлік наркологиялық сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері, әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Әскери қызметке жарамдылық туралы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі бұйрығының негізгі қағидалары. Сарапшының міндеттері мен құқықтары. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Наркологиялық аурулар кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері. Медициналық құжаттамаларды рәсімдеу тәртіптері. Психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Психиатрия в стационаре		
1	Современная клиническая психиатрия	Предмет и задачи современной клинической психиатрии. Теоретико-методологические проблемы, междисциплинарные отношения. Принципы теоретической интеграции. Перспективы системного, мультидисциплинарного подхода психиатрических исследований. Современные направления и разделы психиатрии. Современные достижения в этиологии и патогенезе психических заболеваний. Факторы риска, критические возрастные периоды.
2	Семиотика психических расстройств	Нозологический и синдромальный принципы классификации. Концептуальные подходы. Нозологическая специфичность симптомов и синдромов, их патофизиологические механизмы, клиническое значение. Статика и динамика психопатологических синдромов ее влияние на формирование, развитие и усложнение клиники психических расстройств. Уровни (ранги) психических расстройств, продуктивная и негативная симптоматика. Органические и функциональные психические расстройства. Роль синдрома в планировании лечебных мероприятий и установлении прогноза эндогенных, экзогенных (в том числе соматогенных) и психогенных психических расстройств. Болезнь (процесс), патологическое развитие и конечное состояние (дефект) в психиатрии. Закономерности и варианты течения психических заболеваний.
3	Клиническая психопатология	Структура психических функций и психопатологической симптоматики. Клинические проявления, классификация. Расстройства сознания и пароксизмальные явления, расстройства ощущений и восприятия, расстройства мышления, внимания, памяти и интеллекта (умственная отсталость, деменции). Аффективные, двигательные, волевые и сенсорные расстройства. Нарушения физиологических функций и соматические расстройства как проявление психической патологии. Патологическое развитие и изменение личности при прогрессивных психических заболеваниях.

16	Актуальные вопросы геронтологической психиатрии, современные достижения.
17	Актуальные вопросы психотерапии современные достижения.
18	Актуальные вопросы превентивной психиатрии современные достижения.
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Современные пути организации, развития совершенствования амбулаторно-поликлинической психиатрической службы в РК.
2	Актуальные вопросы организации диспансеризации лиц с психическими и поведенческими расстройствами. Порядок установления и прекращения консультативного и диспансерного наблюдения, в том числе в группе АДН.
3	Принципы составления и применения алгоритмов диагностики и лечения лиц с психическими и поведенческими расстройствами согласно протоколам в амбулаторных условиях.
4	Актуальные вопросы urgentных состояний в психиатрии на догоспитальном этапе. Реанимационные мероприятия при неотложных состояниях в амбулаторных условиях.
5	Актуальные вопросы амбулаторных психиатрических экспертиз: трудовой, судебно-психиатрической, военной.
Наркология	
1	Актуальные вопросы наркологии. Современная ситуация проблем зависимости от ПАВ в РК. Эпидемиология.
2	Современные пути организации, развития, совершенствования наркологической помощи населению в РК. Современная антинаркотическая политика РК, опыт отечественных и зарубежных стран.
3	Современные концепции этиологии и патогенеза наркологических заболеваний.
4	Современная концепция терапии наркологических заболеваний.
5	Актуальные вопросы неотложных состояний в наркологии. Реанимационные мероприятия при неотложных состояниях в условиях поликлиники и стационара.
6	Актуальные проблемы профилактики и медико-социальной реабилитации лиц с зависимостью от ПАВ. Современные концептуальные модели профилактики.
7	Организационно правовые вопросы наркологических экспертиз: судебно-наркологической, военно-врачебной, медико-социальной.
8	Актуальные вопросы психотерапии в рамках программ медико-социальной реабилитации лиц с зависимостью от ПАВ.

		<p>құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес әскери-дәрігерлік сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері. Медициналық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері, күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңсыз есірткі заттарын тарту әрекеттері үшін наркологиялық аурулардың қылмыстық жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес кемшілігінің критерийлері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.</p>
--	--	---

3.3 Тыңдарманның өзіндік жұмысы жоспарының үлгісі (ТӨЖ)

№	ТӨЖ мазмұны
Стационардағы психиатрия – 1,2	
1	Психикалық ауруға шалдыққан науқастарды курациялау.
2	Психиатриялық клиникада медициналық құжаттарды жүргізу.
3	Клиникалық және параклиникалық көрсеткіштерді талдау және сараптау (ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ т.б.).
4	Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот сараптамалары үшін куәландыру жолдамалары мен актілерді рәсімдеу.
5	Өзге бөлімшелердегі консилиумдар мен консультацияларға қатысу.
6	Әдістемелік жұмыстар, таблицалар, кестелер, глоссарийлер құрастыру.
7	Психикалық аурулар диагностикасы мен емдеу хаттамаларын құрастыру
8	Клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларға презентациялар, баяндамалар дайындау, талдау.

9	Айыпкерлер мен күдіктілердің ақыл-есі дұрыстығына күмәнданған жағдайда қорытынды жасау.
10	Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының заңға қайшылығы жоқ қажетті әрекеттерін қолдану туралы қорытынды жасау.
11	Куәгердің немесе зардап шегушінің, жауап берушінің психикалық жағдайы туралы қорытынды жасау.
12	Медициналық мекемеде, тергеу изоляторында, сотта, тергеушінің кабинетінде СПЭ жүргізу.
13	Сот психиатриясы мәселелері бойынша сот және тергеу органдарының қызметкерлеріне консультация жүргізу.
14	Сот психиатриясы бойынша есептер жасау.
15	Бөлімшеде кезекшілік.
16	Қабылдау бөлімінде дәрігер көмекшісі ретіндегі кезекшілік.
17	Дәрігер көмекшісі ретінде жедел жәрдем мамандандырылған бригадасындағы кезекшілік.
18	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Амбулатория-емханалық психиатрия	
1	Уақытша және тұрақты ембекке қабілетсіздік сараптамасы бойынша жұмыс.
2	Күндізгі стационарда жұмыс жасау.
3	Кризистік орталық кабинетінде жұмыс.
4	Амбулатория қабылдауында науқасқа кеңес беру.
5	Медициналық құжаттамаларды рәсімдеу.
6	Клиникалық конференцияларға баяндамалар мен презентациялар дайындау.
7	Салауатты өмір салты қағидаларын қалыптастыру, психикалық денсаулықты сақтау бағдарламасы бойынша жұмыс.
8	Амбулаториялық СПЭ, СНЭ, МСЭ нәтижелерін талдау.
9	Күрделі амбулаториялық диагностикалық жағдай кезіндегі консилиумдар мен консультацияларға қатысу.
10	Ғаламторда, кітапханада жұмыс жасау.
Наркология	
1	Наркологиялық ауруларды курациялау.
2	Наркологияда медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Наркологиялық аурулардың клиникалық және параклиникалық зерттеу нәтижелерін талдау және сараптау (ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ, ЭПО).

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Психиатрия в стационаре	
1	Актуальные проблемы современной психиатрии, концептуальные подходы к диагностике психических расстройств в соответствии МКБ-10 пересмотра.
2	Современная семиотика психических расстройств и методы исследования в психиатрии. Перспективы системного, мультидисциплинарного подхода психиатрических исследований.
3	Актуальные вопросы клинической психопатологии.
4	Инновационные технологии в лабораторных и инструментальных исследованиях в психиатрии.
5	Актуальные проблемы современной фармакотерапии психических заболеваний согласно протоколам лечения.
6	Актуальные проблемы ургентной психиатрии, современные подходы превентивной профилактики, диагностики, неотложной помощи.
7	Актуальные вопросы диагностики и лечения органических, включая симптоматических, психических расстройств с позиции доказательной медицины в условиях стационара.
8	Актуальные вопросы диагностики и лечения шизофрении, шизотипических и других бредовых расстройств с позиции доказательной медицины в условиях стационара.
9	Актуальные вопросы пограничной психиатрии, современные достижения.
10	Актуальные вопросы расстройств, вызванных злоупотреблением психоактивными веществами, современные достижения с позиции доказательной медицины в условиях стационара.
11	Современные пути организации, развития, совершенствования стационарной психиатрической помощи в РК.
12	Современные представления об этиологии, патогенезе, профилактике и эпидемиологии психических заболеваний и пограничных состояний.
13	Актуальные вопросы доказательной медицины в психиатрии.
14	Актуальные вопросы стационарной судебно-психиатрической, военно-врачебной, медико-социальной экспертизы.
15	Актуальные вопросы детской и подростковой психиатрии, современные достижения.

2 Распределение часов дисциплины

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям психиатрического профиля

Дисциплина	Аудиторные часы			СРС
	всего	лекции	практические занятия	
Психиатрия в стационаре	216	36	180	108
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая	36	6	30	18
Наркология	72	12	60	36
Общее кол-во часов	324	54	270	162

Переподготовка для специалистов с предшествующим уровнем образования и стажем работы по специальностям непсихиатрического профиля

Дисциплина	Аудиторные часы			СРС
	всего	лекции	практические занятия	
Психиатрия в стационаре	360	60	300	108
Психиатрия амбулаторно-поликлиническая	36	6	30	18
Наркология	108	18	90	54
Общее кол-во часов	504	84	420	252

Повышение квалификации по специальности «Психиатрия»

Тематика	Аудиторные часы			СРС
	Всего	Лекции	Практические занятия	
Актуальные проблемы психиатрии	72	12	60	36

4	Токсикологиялық, ферменттік және өзге де тестердің, Рапорт, Мохова-Шинкаренко сынағаларының нәтижелерін интерпретациялау, ағзаның биологиялық сұйықтығында есірткі заттарын анықтаудағы электрондық құралдардың көрсеткіштері.
5	Наркологиялық ауруларды емдеу мен диагностиканың оқу хаттамаларын жасау.
6	Әдістемелік құралдар, кестелер мен сызбалар, глоссарий құрастыру.
7	Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-наркологиялық сараптамалар үшін медициналық куәландыру актілерін және жолдамалар рәсімдеу.
8	Заңмен қарастырылған медициналық сипаттағы күштеу шараларын қолданудың қажеттілігі туралы қорытынды жасау.
9	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға презентация, баяндамалар әзірлеу, талдау.
10	Басқа бөлімшелердегі консилиум мен консультацияларға қатысу және консилиумға және консультацияға қатысу.
11	Бөлімшелерде, қабылдау орындарындағы кезекшіліктер.
12	Дәрігер көмекшісі ретінде мамандандырылған жедел көмек бригадасындағы кезекшілік.
13	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.

4 Біліктілікті арттыру пәндерінің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны Психиатрияның өзекті мәселелері

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспары үлгісі

	Тақырыбы
1	Психиатрияда дәлелді медицинаның өзекті мәселелері.
2	Психиатриядағы инновациялық технологиялар.
3	Госпитальға дейінгі және госпитальдік кезеңдегі суицидологиялық және ургенттік психиатрияның өзекті мәселелері.
4	Дәлелді медицинада психикалық және мінез-құлық бұзылыстарының психофармакотерапиясының соңғы жетістіктері.
5	Геронтопсихиатриядағы психофармакотерапияның соңғы жетістіктері мен тәжірибелері.
6	Дәлелді медицинада үрей-депрессиялық және басқа да аффекттік, психосоматикалық бұзылыстардың соңғы жетістіктері.
7	Сот психиатриясының өзекті мәселелері.

8	Заманауи медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасының өзекті мәселелері.
---	---

4.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны

№	Тақырып	Мазмұны
1	Психикалық бұзылстардың заманауи семиотикасы	Жаңа концептуальдық көзқарастар. Симптомдар мен синдромдардың нозологиялық ерекшелітері, олардың патофизиологиялық механизмдері мен клиникалық маңызы. Психипатологиялық синдромдар статикасы мен динамикасы, олардың психикалық бұзылыстар клиникасы қалыптасуы, дамуы мен күрделенуіне әсері. Клиникалық белгісі, типтік, атипиялық нұсқалары. Патоморфоз. Емдік шараларды жоспарлаудағы және эндогендік, экзогендік, психогендік психикалық бұзылыстарды болжаудағы синдромдардың рөлі.
2	Психиатрияда аспатық және зертханалық зерттеулердің инновациялық әдістері	Нейрофизиологиялық, биохимиялық, иммунологиялық және т.б. инновациялық технологиялардың маңызы мен клиникалық мәні. Дәлелді медицинада оларды қолдану, көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері, тағайындау тәртібі.
3	ҚР халықна психитерапиялық көмек көрсетуді дамыту перспективалары. Шекаралық күйдегі психитерапия	ҚР халықна психитерапиялық көмек көрсетуді ұйымдастыруды жетілдірудің жолдары. Психитерапияны қолдануға дәстүрлі көзқарастар, олардың міндеттері мен айырмашылықтары. Жалпы және арнайы психитерапияның әдістері. Жіктелуі. Мақсат, міндеттері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Шекаралық күйді емдеудегі терапиялық нәтижелер динамикасы және таңдау қағидалары.
4	Госпитальға дейінгі және госпитальдық кезеңдегі ургенттік психиатрия	Клиникалық аспектілері. Шұғыл жағдайдың сараланған диагностикасы және ерте диагностикалау алгоритмі. Аспекты. Сауықтыру шаралары. Госпитализациялау көрсеткіштері.
5	Суицид кезіндегі жедел көмек пен ерте диагностикалау мәселелері	Эпидемиология. ҚР-дағы қзіргі жай-күйі. Суицидтің әлеуметтік, психологиялық, физиологиялық факторлары. Клиникалық және жасқа байланысты аспектілері. Ерте диагностикалау, клиникалық бағалу, алдын алу шараларының мәселелері. Сауықтыру шаралары. Госпитализациялау көрсеткіштері. Құқықтық және этикалық аспектілері.

- проводить психосоциальное консультирование, тестирование с соблюдением принципов добровольности и конфиденциальности, в том числе в местах лишения свободы наркопотребителей, ВИЧ-инфицированные ПИН, больных СПИД, ЛЖВИЧ;

владеть навыками:

- синдромальной квалификации психического состояния;
- интерпретации и анализа результатов, клинических параклинических исследований;
- проведения дифференциальной диагностики с обоснованием окончательного клинического диагноза;
- проведения адекватных программ лечения в соответствии с особенностями психического состояния пациента и применения элементов психотерапии в комплексном лечении;
- организации надзора, удержания, транспортировки и наблюдения за возбужденным и социально опасным больным;
- составления экспертного заключения при проведении СПЭК, МСЭК, военно-психиатрической экспертизы;
- своевременной диагностики и оказания неотложной помощи при угрожающих жизни состояниях в психиатрии и наркологии;
- ведения динамического и активного динамического наблюдения за пациентами с психическими и поведенческими расстройствами;
- проведения медицинских манипуляций: все виды инъекций, искусственное кормление психических больных и др.;
- качественного ведения медицинской психиатрической документации (медицинской карты стационарного (истории болезни) и амбулаторного больного, направлений на МСЭ, СПЭ и др.);
- проведения психотерапевтической беседы с больными и их родственниками;
- составления заключения на подозреваемого, подсудимого в тех случаях, когда возникает сомнение по поводу их вменяемости;
- составления заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера;
- составления заключения о психическом состоянии свидетеля или потерпевшего, истцов, ответчиков;
- оценки результатов токсикологической, ферментативной и других видов наркологических экспертиз;
- проведения СПЭ, СНЭ в медицинских учреждениях, следственных изоляторах, в суде, в кабинете следователя;
- проведения консультации работников судебных и следственных органов по вопросам судебной психиатрии наркологии;
- составления статистического анализа деятельности психиатрического и наркологического учреждения и отчетов по судебной, психиатрии и наркологии.

- современные инструментальные (КТ, ЯМРТ, ЭЭГ, РЭГ, ЭХО-ЭГ, ангиография и др.) и лабораторные инновационные методы диагностики, экспериментально-психологические методы исследования в психиатрии;
- правила психиатрического освидетельствования, плановой, неотложной и недобровольной госпитализации в психиатрическое учреждение, диспансеризации психически больных;
- принципы организации внебольничной и стационарной наркологической помощи;
- стандарты профилактики наркомании, ВИЧ/СПИД у потребителей инъекционных наркотиков (ПИН), других уязвимых групп, ВИЧ-инфицированные ПИН;
- принципы опиато-заместительной терапии (ОЗТ), программ снижения вреда от употребления наркотиков;
- принципы организации сексопатологической помощи, основные понятия в сексопатологии;
- организация, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической, судебно-наркологической экспертиз в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК;
- правовые вопросы судебной психиатрии и наркологии, права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекуна; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших;
- организация и виды принудительного лечения, динамическое наблюдение за социально-опасными больными;
- неотложные состояния в психиатрии и наркологии;
- современные принципы лечения психических болезней (современная психофармакология, ургентная психиатрическая помощь, борьба с возбуждением, организация интенсивной терапии);
- современные методы профилактики, медико-социальной реабилитации в психиатрии и наркологии;

уметь:

- назначать общее и специальное обследование психиатрического пациента согласно протоколам диагностики и интерпретировать их результаты;
- устанавливать клинический диагноз, назначать адекватную терапию психических, поведенческих и сопутствующих соматических расстройств согласно клиническим протоколам лечения;
- уметь выявлять побочные эффекты и осложнения при лечении психотропными препаратами;
- быть компетентным в вопросах нормативно-правовой и законодательной деятельности в психиатрии, ведения учетно-отчетной документации, статистического анализа состояния здоровья населения;
- предоставлять адресную информацию о медицинских услугах, программах снижения вреда, образовательных программах, в том числе в МЛС, предназначенных для наркопотребителей, ВИЧ-инфицированных ПИН, больных СПИД, ЛЖВИЧ;

6	Дәлелді медицинада психосоматикалық, аффективтік, сандырақтық бұзылыстар мен шизофренияның заманауи психофармакотерапиясы	Психотроптық заттардың қазіргі классификациясы. Психиатрияда қолданылатын негізгі дәрілік құралдар. Қазіргі кездегі психотропты препараттардың (атипиялық нейрорептик, СИОЗСН тобындағы антидепрессанттар) психосоматикалық, аффективтік, сандырақтық бұзылыстар мен шизофрения терапиясындағы жетістіктері. Таңдау қағидалары, көрсетілім, қарсы көрсетілімдер, мүмкін болатын нәтижелер мен асқынулар. Түрлі топтағы препараттардың психикалық бұзылыстарды емдеудегі үйлесімділігі. Психикалық бұзылыстарды емдеуде пайдаланылатын түрлі препараттардың соматотроптық нәтижелері. Психикалық бұзылыстары бар пациенттерін емдеудің клиникалық сипаттамасын бағалаудағы стандартталған шкалалары.
7	Дәлелді медицинада ларвирулық депресия, үрей және соматоформдық бұзылыстар емі, диагностикасы және клиникасы	Эпидемиология. Клиникалық аспектілері. Ларвирулық депресия, үрей және соматоформдық бұзылыстардың сараланған диагностикасы мен ерте диагностикалау алгоритмі. Клиникалық патоморфоз мәселелері. Амбулаториялық жағдайда дәлелді медицинаның хаттамасына сай динамикалық бақылау, профилактика және заманауи терапия тәсілдері.
8	Гериятриялық психиатриядағы жаңа көзқарастар	Эпидемиология. Клиникалық, медициналық-әлеуметтік аспектілері. Диагностикадағы, сараланған диагностикалаудағы қиындықтар. Гериятриялық психиатриядағы психофармакотерапияға заманауи көзқарастар. Профилактика, егде адамдардың психикалық денсаулығын қорғау. Медициналық-әлеуметтік, құқықтық жәрдем. Реабилитация.

4.3. Тыңдарманның өзіндік жұмысы (ТӨЖ) жоспарының үлгісі

№	ТӨЖ тақырыптары
1	Диагнозға негізделген психикалық науқастарды курациялау.
2	Психиатриялық клиникада медициналық құжаттарды жүргізу сапасына талдау және бағалау.
3	Клиникалық және параклиникалық көрсеткіштерді талдау және сараптау (ЭХО-КТ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ т.б.).

4	Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот сараптамалары үшін куәландыру жолдамалары мен актілерді рәсімдеу.
5	Өзге бөлімшелердегі консилиумдар мен консультацияларға қатысу.
6	Әдістемелік жұмыстар, таблицалар, кестелер, глоссарийлер құрастыру.
7	Психикалық аурулар диагностикасы мен емдеу хаттамаларын құрастыру.
8	Клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларға презентациялар, баяндамалар дайындау, талдау.
9	Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының заңға қайшылығы жоқ қажетті әрекеттерін қолдану туралы қорытынды жасау.
10	СПЭ, МСЭ, ВВЭ актілерін, жолдама, қорытынды жасау.
11	Кризистік орталық кабинетінде жұмыс.
12	Түрлі профильдегі психиатриялық бөлімшелердегі кезекшілік.
13	Дәрігер көмекшісі ретінде қабылдау бөліміндегі кезекшілік.
14	Дәрігер көмекшісі ретінде жедел жәрдем мамандандырылған бригадасындағы кезекшілік.
15	Ғаламторда, кітапханада жұмыс жасау.

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: жалпы шолу, өзекті мәселелер.

Семинарлар және тәжірибелік сабақтар: науқастарды курациялау, медициналық құжаттарды жүргізу, емдеу-профилактикалық ұйымдардың түрлі бөлімшелерінде жұмыс жасау, ауруларды ажырату, шағын топтардағы жұмыс, пікірталас, презентация, кері байланыс, семинар, тәжірибелік сабақтарда ауызша жауап беру, ғылыми-практикалық конференциялар ұйымдастыру.

Тындаушылардың өзіндік жұмыстары (ТӨЖ): стационарда, күндізгі стационарда науқастарды курациялау, емдеу-профилактикалық ұйымдардың түрлі бөлімшелерінде жұмыс жасау, оқу-ғылыми әдебиеттер мен қорытынды-бақылау құралдарымен жұмыс, науқас тарихын толтыру, презентация дайындау, дағдыларды бекіту, портфолио қалыптастыру, рефераттар дайындау, әдістемелік жұмыстар, сызбалар, кестелер, диагностика мен емдеу алгоритмін құрастыру, бірлескен талқылауларға баяндамалар жасау, ғылыми зерттеулерге қатысу, баспаға жариялау үшін материалдар жинау.

6 Білімін бағалау

Ағымдағы және межелік бақылау: білім беру ұйымы анықтайды.

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу түріндегі емтихан және тәжірибелік

Психиатрия сегодняшнего дня должна подчеркивать гуманный и сочувственный аспекты медицины. Понимание психической патологии позволяет формировать терпимость к другому мнению, работа с неизлечимо больными пациентами воспитывает в людях гуманность. Изучение и внедрение современных, инновационных технологий терапии и реабилитации позволяет настроить пациента на активную борьбу с болезнью, проблемой стигматизации, дискриминации, тем самым преодолеть неуместный скепсис по отношению к будущему пациента и повысить качество жизни.

Цель дисциплины: расширение, углубление и совершенствование ранее приобретенных профессиональных знаний, умений и навыков для оказания специализированной высококвалифицированной медико-социальной помощи лицам с психическими и поведенческими расстройствами в соответствии с современными достижениями лечебно-диагностических и фармацевтических технологий.

Задачи дисциплины:

- совершенствовать знания, умения, навыки и профессиональные компетенции врача-психиатра в соответствии с требованиями государственного стандарта дополнительного образования и современными достижениями психиатрической науки;
- расширить навыки принятия профессиональных решений на основе принципов доказательной медицины;
- расширить внедрение современных лечебно-диагностических и фармацевтических технологий в своей профессиональной деятельности;
- улучшить организационные формы и методы профилактики, социально-правовой помощи пациентам с психическими расстройствами;
- совершенствовать навыки научного и статистического анализа состояния здоровья населения, качественных и количественных показателей деятельности лечебно-профилактических учреждений, кабинетов;
- развить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний, навыков и расширению клинического мышления;
- развить навыки работы в команде специалистов.

Конечные результаты обучения

Слушатель должен

знать:

- принципы организации психиатрической помощи, работы психоневрологических диспансеров, психиатрических стационаров, скорой психиатрической помощи, психиатрических стационаров специального типа в РК;
- предмет и задачи психиатрии современной психиатрии, нозологические и симптоматические концепции происхождения психических заболеваний;
- диагностические критерии, дифференциальную диагностику типичных и атипичных клинических проявлений психических и поведенческих расстройств по МКБ-10, их этиологию, патогенез;

1 Пояснительная записка

Введение

Психиатрия - это медицинская специальность, являющая частью клинической медицины. Традиционное определение психиатрии как науки о распознавании и лечении психических болезней содержит существенные признаки этой медицинской дисциплины, включая помимо диагностики и собственно терапии, исследование этиологии, патогенеза, распространенности, течения и исхода психических расстройств, организацию психиатрической помощи населению, вопросы профилактики и реабилитации и социально-правовой защиты интересов пациента.

Настоящая типовая программа дополнительного медицинского образования по специальности «Психиатрия» предназначена для совершенствования и углубления профессиональной подготовки врачей психиатров на последипломном периоде на циклах переподготовки и повышения квалификации направленной на повышения эффективности психиатрической помощи населению РК в соответствии с достижениями психиатрической науки.

В соответствии с Кодексом Республики Казахстан «О здоровье народа и системы здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, оказание медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими и поведенческими расстройствами, современная диагностика психических расстройств должна соответствовать мировому опыту и МКБ-10 пересмотра, которая дает полный перечень всех психических и поведенческих расстройств.

В последние десятилетия были достигнуты определенные успехи в стандартизации методов клинической оценки и улучшения степени надежности диагностики психических расстройств. Опыт показывает, что наиболее плодотворно решаются научные и практические вопросы диагностических оценок в психиатрии при взаимном дополнении симптоматической и нозологической оценок психических расстройств с сохранением концептуальных подходов. Значение этой дисциплины определяется чрезвычайно высокой распространенностью психических расстройств, их тесной связью с нарушениями в работе внутренних органов, их способностью имитировать многие соматические и неврологические заболевания (маскированная депрессия, ипохондрия, истерическая конверсия, сенестопатии и др.). Изучение основных нозологических единиц должно не только включать описание типичной симптоматики, но и демонстрировать различия в динамике заболеваний, разнообразие возможных исходов, условия выздоровления и благоприятного течения болезни. Наряду с классическими примерами заболеваний важно обсуждать возможные исключения, для того чтобы избежать категоричности, настроить врача-психиатра на самостоятельный поиск решений в нестандартных ситуациях. Особенно подробно следует обсудить тактику врача при urgentных состояниях, знание которых обязательно для любого врача, независимо от его конкретной специальности. Также внимательно следует отнестись к изучению феномена злоупотребления психоактивными веществами, так как в последние годы значительно выросла частота подобных расстройств. Следует обратить внимание на то, что в ряде случаев неверная тактика врача становится причиной формирования психической зависимости от лекарств.

дағдасын бағалау, екі кезеңнен тұратын (бірінші, теориялық (тестілеу), екінші, тәжірибелік (муляждарға, пациенттерге))кешенді емтихан түріндегі мемлекеттік аттестация.

7 Клиникалық база

Психиатрия, наркология, терапияның стационар бөлімшелері, емханалар, күндізгі стационарлар, диспансерлік амбулатория бөлімшелері, ауруханалар, функциональдық диагностика бөлімшелері, клиникалық зертханалар, стационардың қабылдау бөлімдері, жедел психиатриялық (наркологиялық) көмек станциялары.

Орыс тілінде

негізгі:

1. Дмитриева Т.Б., Краснов В.Н., Незнанов Н.Г., Семке В.Я., Тиганов А.С. Психиатрия. Национальное руководство. – М.: Медицина, 2009.
2. Рустанович А.В., Шамрей В.К. Клиническая психиатрия в схемах, таблицах и рисунках. – СПб.: «ЭЛБИ-СПБ», – Санк-Петербург. 2006.
3. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. - В 2-х т., /Пер. с англ. – М.: Медицина, 2002.
4. Руководство по психиатрии /Под ред. А.С. Тиганова. - В 2-х т. – М.: Медицина, 1999.
5. Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия и наркология: учебник. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2006.
6. Обухов С.Г. Психиатрия: учебное пособие. /Под ред. Ю.А. Александровского. – М., ГЭОТАР-Медиа., 2007.
7. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.
8. Коркина М.В., Лакосина Н.Д., Личко А.Е., Сергеев И.И. Психиатрия: Учебник. – М.: МЕДпресс-информ, 2004.
9. Тюльпин Ю.Г. Психические расстройства: Учебник. – М.: Медицина, 2002.
10. Александровский Ю.А. Психофармакотерапия. Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений – М.: «Академия», 2005.

косымша:

- Коркина М.В. Практикум по психиатрии. – М.: МЕДпресс-информ, 2009.
2. Руководство по судебной психиатрии. /Под редакцией Т.Б. Дмитриевой, Б.В. Шостаковича, А. А. Ткаченко. – М.: Медицина, 2004.
3. Гудман Р., Скотт С. Детская психиатрия. Триада-Х, 2008.
4. Войтенко Р.М. Социальная психиатрия с основами медико-социальной экспертизы и реабилитологии. Руководство для врачей и психологов. – Фолиант, 2002.
5. Руководство по социальной психиатрии. /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 2001.
6. Кудьярова Г.М., Зальман Г.И Психиатрия для семейных врачей. Учебное пособие. – Алматы, 2000.
7. Общая психопатология (руководство для врачей) Н.Т. Измайловой.
8. Пропедевтика психиатрии. Учебное пособие. В.Л. Гавенко, Г.А. Самардакова, В.И. Коростий и др. /Под ред. проф. В.Л. Гавенко. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2003.
9. Снежневский А.В. Общая психопатология. – М.: Медицина, 2001.
10. Руководство по наркологии /Под ред. Н.Н. Иванца.-В 2-х т.- М.: ИД медпрактика – М, 2002.
11. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. Медицина, 2000.

1. Пояснительная записка	48
2. Распределение часов дисциплины	52
3. Примерный тематический план и содержание дисциплин переподготовки	53
4. Примерный тематический план и содержание дисциплин повышения квалификации.	80
5. Методы обучения и преподавания	83
6. Оценка знаний	84
7. Клиническая база	84
8. Список рекомендуемой литературы.	85

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с стандартом дополнительного образования 2009 г. по специальности «Психиатрия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

12. Лекции по наркологии Н.Н. Иванец. – М, 2000.
13. Шабанов П.Д. Наркомании. – СПб.: Лань, 2001.
14. Психические расстройства и расстройства поведения. (Классификация V МКБ-10, адаптированный для использования в Российской Федерации) /Под ред. Б.А. Казаковцева, В.Б. Голланда. – М.: Минздрав России, 1998.
15. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Учебное пособие. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
16. Клиническая психология. Под ред. Б.Д. Карвасарского. Национальная медицинская библиотека. – Питер, 2006.

Қазақ тілінде

негізгі:

1. Плешева Р.Ф. Психиатрия: Оқулық. – Алматы, «Білім», 1995.
2. Құдиярова Ғ.М. Психиатрия. Оқулық. – Алматы, 1994.

Ағылшын тілінде

1. Cecil Textbook of Medicine, 22 nd edition. L.Goldman, D. Ausiello. – Saunders. An Imprint of Elsevier.- 2004. - 2505 P.

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Специальность:

ПСИХИАТРИЯ

**(наркология, психотерапия, сексопатология,
медицинская психология, судебно-психиатрическая экспертиза,
судебно-наркологическая экспертиза)**

Астана 2010